

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ
Ταχ. Δ/ση : Αγ. Κων/νου 8, ΤΚ 10241-Αθήνα
Τηλέφωνο: 210-5215212 - 213 - 214
210 5215226
Fax : 210-5228509

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα 12/08/2009

Αριθμ. Πρωτ.
Γ 32/ 1353

ΠΡΟΣ

1. Όλες τις Ν.Μ.Υ. και Τ.Μ.Υ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τα Νοσοκομεία ΙΚΑ
2. Όλα τα Υποκ/ματα – Παραρτήματα ΙΚΑ (Για τις Υπηρεσίες Υγείας που δεν λειτουργούν με αυτοτέλεια)

ΘΕΜΑ: « Αντιμετώπιση του νέου ιού γρίπης Α(H1N1)ν από τις Υπηρεσίες Υγείας του ΙΚΑ ΕΤΑΜ »

ΣΧΕΤ.: Το με ΑΠ Γ/Ε.Κ.ΕΠ.Υ. 4538/7-8-09 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Στα πλαίσια του Εθνικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση του νέου ιού γρίπης Α(H1N1)ν, σας κοινοποιούμε :

α) το ανωτέρω σχετικό έγγραφο του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας (Ε.Κ.ΕΠ.Υ.) του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο αφορά στην αντιμετώπιση του νέου ιού γρίπης Α(H1N1)ν από τις Υπηρεσίες Υγείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και

β) τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΚΕΕΛΠΝΟ (Ιούλιος-Αύγουστος 2009) σχετικά με το ίδιο θέμα,

προκειμένου να ενημερωθούν όλοι οι εμπλεκόμενοι και να γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες σύμφωνα με τα αναγραφόμενα.

Ειδικότερα, σε κάθε Μονάδα Υγείας ΙΚΑ- ΕΤΑΜ, με ευθύνη των Διευθυντών των Μονάδων, θα πρέπει να αναπτυχθούν, από 1 έως 3 ιατρεία αντιμετώπισης της γρίπης, ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύψουν και σύμφωνα με τις κτιριακές υποδομές και τη δυναμικότητά τους σε ιατρικό προσωπικό. Οι χώροι αυτοί θα πρέπει, αν είναι δυνατόν, να είναι απομονωμένοι από τα υπόλοιπα ιατρεία της Μονάδος. **Στην είσοδο του ιατρείου γρίπης θα πρέπει απαραίτητα να αναρτηθεί πινακίδα στα πρότυπα του επισυναπτόμενου υποδείγματος, ομοιόμορφη για όλη την Ελλάδα.**

Παράλληλα, σε πρώτη φάση και ανάλογα με τις ανάγκες, θα οριστεί σε κάθε Μονάδα Υγείας υπεύθυνος Ιατρός για την αποκλειστική διαχείριση – αντιμετώπιση των περιστατικών με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής. Ο κάθε φορά οριζόμενος υπεύθυνος ιατρός του ιατρείου γρίπης (ο οποίος θα πρέπει να κατέχει μια εκ των ειδικοτήτων : παθολογίας, πνευμονολογίας, παιδιατρικής, γενικής ιατρικής και καρδιολογίας) θα εκτελεί τα καθήκοντά του σε εβδομαδιαία βάση.

Ο Διευθυντής της κάθε Μονάδας Υγείας ΙΚΑ είναι υπεύθυνος, τόσο για την δημιουργία των ιατρείων γρίπης και τον ορισμό υπεύθυνου ιατρού, όσο και για τον εξοπλισμό τους με το απαραίτητο αναλώσιμο υγειονομικό υλικό, σύμφωνα με τις οδηγίες του σχετικού εγγράφου του Υπουργείου Υγείας.

Σύμφωνα με τις οδηγίες του Ε.Κ.ΕΠ.Υ, οι ασφαλισμένοι ΙΚΑ με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής, θα προσέρχονται στις Πρωτοβάθμιες Μονάδες Υγείας ΙΚΑ ΕΤΑΜ για την κλινική εξέταση τους, όπου και θα αντιμετωπίζονται σε πρώτο βαθμό. Σε περίπτωση σοβαρών επιπλοκών από τη γρίπη και κατά την εκτίμηση του ιατρού, τα περιστατικά θα παραπέμπονται σε συγκεκριμένα Νοσοκομεία, τα οποία έχουν οριστεί ως Νοσοκομεία Αναφοράς Γρίπης και αναφέρονται στους σχετικούς επισυναπτόμενους πίνακες.

Η παραπομπή θα γίνεται με την συμπλήρωση του ειδικού παραπεμπτικού το οποίο επισυνάπτεται (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄) και το οποίο θα συνοδεύει τον ασθενή κατά την είσοδό του στο Νοσοκομείο. Το παραπεμπτικό συμπληρώνεται σε διπλότυπο, έτσι ώστε ένα στέλεχος να δίδεται στον ασθενή και ένα αντίγραφο να παραμένει στο αρχείο της πρωτοβάθμιας Μονάδας Υγείας.

Επιπρόσθετα αναφέρουμε και σας επισημαίνουμε τα κάτωθι:

- Τα ιατρεία γρίπης θα λειτουργούν εκτός συστήματος τηλεφωνικού ραντεβού.
- Οι ώρες λειτουργίας, η χωροταξία και οι βασικές προϋποθέσεις λειτουργίας των ιατρείων γρίπης καθορίζονται στο επισυναπτόμενο έγγραφο του Ε.Κ.ΕΠ.Υ.

- Η εξέταση των περιστατικών με συμπτώματα της γρίπης θα γίνεται με βάση τις συνημμένες επικαιροποιημένες οδηγίες του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

Στα ιατρεία γρίπης θα τηρούνται στατιστικά στοιχεία, σύμφωνα με τις οδηγίες και το επισυναπτόμενο υπόδειγμα του Ε.Κ.ΕΠ Υ. (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄).

Με ευθύνη των Διευθυντών να ενημερωθούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι και να υλοποιηθούν άμεσα οι προτεινόμενες αναγκαίες δράσεις.

Συνημμένα: 63 φύλλα

Ο ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη του Τμήματος
Γραμματειακής Υποστήριξης
και Διοικητικής Μέριμνας

ΦΩΤΕΙΝΗ ΡΟΥΜΠΛΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο Διοικητή
2. Γραφεία Υποδιοικητών
3. Γραφεία Γενικών Διευθυντών
4. Όλες τις Δ/νσεις της Διοίκησης

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΥΓΕΙΑΣ (Ε.Κ.ΕΠ.Υ.)**

Ταχ. Διεύθυνση : Κηφισίας 39
Ταχ. Κώδικας : 151 23 Μαρούσι
Τηλ. : 210 68.28.350
          : 210 68.22.445
Fax : 210 68.23.625
          : 210 68.23.698
Πληροφορίες : Μ. Τσερώνη
                  Α. Μπάκα
                  Κ. Καραγεώργου
                  Ζ. Μανωλίδου

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 7 Αυγούστου 2009
Αρ. Πρωτ. Γ/Ε.Κ.ΕΠ.Υ. 4538

Προς:

1. Υποδιοικητή ΙΚΑ
κο Δ. Κυρζιόπουλο
2. Γενικό Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών ΙΚΑ
κο Κ. Νικολαΐδη

Κοιν :

- 1) Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο
- 2) Ε.Κ.ΕΠ.Υ. Β. Ελλάδος
- 3) Διοικητή 1^{ης} ΥΠΕ
- 4) Διοικητή 2^{ης} ΥΠΕ
- 5) Διοικητή 3^{ης} ΥΠΕ
- 6) Διοικητή 4^{ης} ΥΠΕ
- 7) Διοικητή 5^{ης} ΥΠΕ
- 8) Διοικητή 6^{ης} ΥΠΕ
- 9) Διοικητή 7^{ης} ΥΠΕ
- 10) Πρόεδρο Ε.Κ.Α.Β.
- 11) Πρόεδρο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.
- 12) Διευθυντή ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.
- 13) Κ.ΕΠΙΧ. ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

**Θέμα: «Δίκτυο Πρωτοβάθμιας Υποστήριξης για το νέο ιό γρίπης Α(Η1Ν1)ν
από τις Υπηρεσίες Υγείας του ΙΚΑ»**

Αξιότιμε κύριοι

Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδιασμού για την αντιμετώπιση του νέου ιού γρίπης Α(Η1Ν1)ν οι Υπηρεσίες Υγείας του ΙΚΑ θα πρέπει να συμμετέχουν στο πρωτοβάθμιο σύστημα αντιμετώπισης ασθενών με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής, «ΔΙΚΤΥΟ ΓΡΙΠΗΣ», εφόσον η διεθνής πρακτική συνιστά στα νοσοκομεία να προσέρχονται μόνο τα περιστατικά που εμφανίζουν εικονα πνευμονίας ή άλλες σοβαρές επιπλοκές από τη γρίπη.

Ως εκ τούτου οι Πρωτοβάθμιες Μονάδες Υγείας του ΙΚΑ καλούνται, ανάλογα με τη δυναμικότητάς τους σε ιατρικό προσωπικό, να αναπτύξουν έκαστη, 1 - 3 ιατρεία γρίπης. Οι ιατρικές ειδικότητες που θα στελεχώνουν τα ιατρεία γρίπης, σε πρώτη φάση, θα είναι πνευμονολογίας, παθολογίας, παιδιατρικής, γενικής ιατρικής και καρδιολογίας.

I. ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΑΤΡΕΙΩΝ ΓΡΙΠΗΣ

Τα ιατρεία γρίπης θα έχουν τις ίδιες ώρες λειτουργίας με την Πρωτοβάθμια Μονάδα Υγείας που ανήκουν και θα στελεχώνονται εκ περιτροπής από το ήδη υπάρχον ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό (αν χρειάζεται) προσωπικό.

II. ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΑΤΡΕΙΩΝ ΓΡΙΠΗΣ

Χωροταξικά τα ιατρεία γρίπης συνίσταται να αναπτυχθούν σε χώρους της Πρωτοβάθμιας Μονάδα Υγείας όπου θα υπάρχει όσο το δυνατόν λιγότερη πρόσβαση από άλλους ασθενείς.

Στο χώρο αναμονής θα πρέπει να υπάρχουν, σε εμφανή θέση, διαθέσιμα: χειρουργικές μάσκες, αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα, κάδοι απορριμμάτων, καθώς και έντυπο ενημερωτικό υλικό του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. (αφίσες, φυλλάδια) κ.λ.π. για να τηρούνται οι βασικοί κανόνες υγιεινής από τους ασθενείς με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής, που θα αναμένουν προς εξέταση.

Το ιατρείο γρίπης θα πρέπει να πληροί τις βασικές προϋποθέσεις για εξέταση ασθενών με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής δίνοντας έμφαση:

- ο στη διάθεση Μέσων Ατομικής Προστασίας (χειρουργικές μάσκες, γάντια, αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα κ.λ.π.)
- ο στην παροχή πρώτων βοηθειών σε άτομα με οξεία αναπνευστική δυσχέρεια (π.χ. χορήγηση οξυγόνου)
- ο στη χρήση εξοπλισμού μιας χρήσεως
- ο στην αποκλειστική χρήση εξοπλισμού πολλαπλών χρήσεων, μόνο στα ιατρεία γρίπης (π.χ. στηθοσκόπιο, πιεσόμετρο κ.λ.π.)
- ο στην κατάλληλη απολύμανση του εξοπλισμού πολλαπλών χρήσεων μετά από κάθε χρήση ή όπως συνιστάται βάση των οδηγιών του ΚΕΕΛΠΝΟ

Απαραίτητη προϋπόθεση, εκτός των παραπάνω, είναι η γνώση και η τήρηση των βασικών προφυλάξεων και των προφυλάξεων σταγονιδίων από όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό.

ΙΙΙ. ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΓΡΙΠΩΔΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

1. Οι ιατροί των ιατρείων γρίπης εξετάζουν τους ασθενείς που προσέρχονται στο ιατρείο τους με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής, σύμφωνα με τις οδηγίες του Κέντρου Ελέγχου Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.), οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ηλεκτρονική σελίδα: <http://www.keel.org.gr/articles/topic/?id=994> και επισυνάπτονται. **Στόχος είναι τα περιστατικά που δεν εμφανίζουν συμπτώματα πνευμονίας ή άλλες επιπλοκές, να παραμένουν στην οικία τους**, να λαμβάνουν τις απαραίτητες οδηγίες και να επανέλθουν **άμεσα** για εξέταση μόνο αν η κατάστασή τους έχει επιδεινωθεί. Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. έχει εκδώσει, οδηγίες για τη φροντίδα ασθενών με γρίπη Α(Η1Ν1)ν στο σπίτι, οι οποίες επίσης, επισυνάπτονται.

2. Σε περιστατικά που εμφανίζουν επιπλοκές (βλέπε οδηγίες ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.) και κατά την εκτίμηση του ιατρού πρέπει να παραπεμφθούν στο νοσοκομείο, ο ιατρός θα συμπληρώνει ειδικό παραπεμπτικό, το οποίο επισυνάπτεται (Παράρτημα Α') και το οποίο θα συνοδεύει τον ασθενή κατά την είσοδό του στο νοσοκομείο. Το παραπεμπτικό αυτό πρέπει να είναι διττλότυπο έτσι ώστε ένα στέλεχος να δίδεται στον ασθενή και ένα να παραμένει στο αρχείο της Πρωτοβάθμιας Μονάδα Υγείας .

Για την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, στη φάση αυτή, έχουν οριστεί συγκεκριμένα νοσοκομεία, ως Νοσοκομεία Αναφοράς Γρίπης, τα οποία εφημερεύουν καθημερινά για περιστατικά με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής. Συνεπώς, οι ιδιώτες ιατροί Αθήνας και Θεσσαλονίκης πρέπει να γνωρίζουν τις εφημερίες των νοσοκομείων για να παραπέμπουν τους ασθενείς που κρίνουν ότι χρειάζονται περαιτέρω εξετάσεις ή/και νοσηλεία. Επισυνάπτεται το πρόγραμμα εφημερίας των Νοσοκομείων Αναφοράς Γρίπης Αθήνας και Θεσσαλονίκης για τον μήνα Αύγουστο.

3. Οι ιατροί, για οποιοδήποτε ερώτημα σχετικά με το νέο ιό γρίπης Α(Η1Ν1)ν, μπορούν να απευθύνονται στο Κέντρο **Επιχειρήσεων (Κ.ΕΠΙΧ.)** του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. στα τηλ. **210 52 12 054 και 210 52 22 3 39**, το οποίο λειτουργεί σε 24ωρη βάση και θα πρέπει να ενημερώνονται τακτικά από την ιστοσελίδα του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. για τις επικαιροποιημένες οδηγίες σχετικά με το νέο ιό γρίπης Α(Η1Ν1)ν καθώς και για την εξέλιξη της πανδημίας γρίπης στην Ελλάδα.

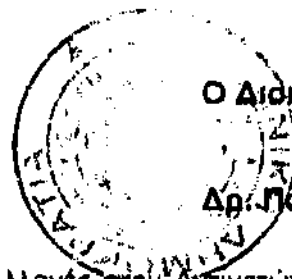
IV. ΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΟ Ε.Κ.ΕΠ.Υ.

1. Η κάθε Πρωτοβάθμια Μονάδα Υγείας πρέπει κάθε Δευτέρα και έως ώρα 10:00 π.μ., να αποστέλλει στην Κεντρική Υπηρεσία του ΙΚΑ συγκεντρωτική κατάσταση (όπως περιγράφεται στο Παράρτημα Β') των περιστατικών με συμπτώματα γριπώδους συνδρομής, που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης εβδομάδας.

2. Η Κεντρική Υπηρεσία του ΙΚΑ θα αποστέλλει κάθε Τετάρτη, έως ώρα 10:00 π.μ., συγκεντρωτική κατάσταση, σε μορφή excel (αθροίζοντας τα δεδομένα από όλες τις Πρωτοβάθμιες Μονάδες Υγείας του ΙΚΑ) στο Ε.Κ.ΕΠ.Υ. (e-mail: sotv@mohaw.gr).

Οι Διοικήσεις των ΥΠΕ, στις οποίες αποστέλλεται το παρόν, παρακαλούνται όπως ενημερώσουν για το Δίκτυο Πρωτοβάθμιας Υποστήριξης για το νέο ιό γρίπης Α(H1N1)ν του ΙΚΑ, τους υγειονομικούς σχηματισμούς της αρμοδιότητάς τους.

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία.

Ο Διοικητής Ε.Κ.ΕΠ.Υ.

Δρ. Παν. Ευσταθίου

ΕΞΟΥΣΙΟΛΟΓΗ ΔΙΑ ΤΟ
ΥΠΟΚΑΤΑΧΕΙΡΩΣΑΝΤΑ

Συνημμένα:

1. Η Επιδημία της Νέας Γρίπης στην Ελλάδα: Αλλαγές στην Αντιμετώπιση στην Φάση Προστασίας (σελ. 8)
2. Τρέχουσες Οδηγίες για τη Φροντίδα Ασθενών με Γρίπη από το Νέο Ιό Α(H1N1)ν στο Σπίτι (σελ. 5)
3. Παράρτημα Α'. Παραπεμπτικό Ασθενούς με Γριπώδη Συνδρομή στο Νοσοκομείο (σελ. 1)
4. Παράρτημα Β'. Εβδομαδιαία Συγκεντρωτική Κατάσταση Εξέτασης Ασθενών με Συμπτώματα Γριπώδους Συνδρομής (σελ. 1)
5. Πρόγραμμα Εφημερίας Νοσοκομείων Αναφοράς Γρίπης Αθήνας (σελ. 2)
6. Πρόγραμμα Εφημερίας Νοσοκομείων Αναφοράς Γρίπης Θεσσαλονίκης (σελ. 1)

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού Υγείας
3. Γραφείο Υφυπουργού Κοινωνικής Αλληλεγγύης
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υγείας
5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
6. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Κοινωνικής Πρόνοιας
7. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Υγείας
8. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Δημόσιας Υγείας
9. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Διοικητικής Υποστήριξης και Τεχνικών Υποδομών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

**Η ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α(Η1Ν1)Ν ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:
ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ
ΣΤΗ ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (εκδ. 2)**

27 Ιουλίου 2009

Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα, η νέα γρίπη Α(Η1Ν1)ν χαρακτηρίζεται από ευρεία και ταχεία εξάπλωση και από ήπιες κλινικές εκδηλώσεις στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων. Κατά το επόμενο διάστημα, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των ασθενών από νέα γρίπη και κατ' αναλογία ο αριθμός αυτών που νοσούν σοβαρά και χρειάζονται νοσηλεία –παρότι η αναλογία τους στο σύνολο των ασθενών με νέα γρίπη είναι μικρή. Στους ασθενείς αυτούς με σοβαρή νόσηση ή με κίνδυνο για σοβαρή νόσηση εστιάζει η νέα ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ.

Επίκεντρο του παρόντος κειμένου είναι οι αλλαγές στην αντιμετώπιση των αρρώστων με κλινικές εκδηλώσεις γρίπης και των αρρώστων με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη οι οποίες απορρέουν από τη μετάβαση από τη φάση περιχαράκωσης του ιού στη ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ.

Τα θέματα που τίθενται εδώ αναπτύσσονται αναλυτικά σε άλλα κείμενα κατευθυντήριων οδηγιών του ΚΕΕΛΠΝΟ, επικαιροποιημένα για τη φάση προστασίας των ασθενών (βλέπε <http://www.keel.pn.gov.gr/articles/topic/?id=994>).

Από τη φάση περιχαράκωσης του ΙΟΥ στη φάση προστασίας των ασθενών

Στις 15 Ιουλίου 2009, ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ότι για την αντιμετώπιση της επιδημίας νέας γρίπης μεταβαίνουμε στην Ελλάδα από τη φάση περιχαράκωσης του ιού στη ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ [1]. Αυτό έχει ήδη γίνει σε αρκετές άλλες χώρες, όπως η Δανία, το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Σουηδία, η Βρετανία, οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Αυστραλία και άλλες ακόμη χώρες. Μάλιστα, στις 16 Ιουλίου ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ανακοίνωσε ότι δεν έχει πλέον νόημα η εργαστηριακή διάγνωση και καταμέτρηση του συνόλου των κρουσμάτων νέας γρίπης [2].

Στην πρώτη φάση της επιδημίας επιδιώκαμε να γίνεται περιχαράκωση του ιού. Έτσι, αναζητούσαμε επίμονα κάθε κρούσμα νέας γρίπης με την πραγματοποίηση

εργαστηριακού ελέγχου σε όλα τα ύποπτα περιστατικά· συνιστούσαμε όχι μόνο την απομόνωση των ασθενών και την εφαρμογή μέτρων υγιεινής (μέτρα που ακόμη έχουν μεγάλη αξία), αλλά και τη θεραπεία τους με αντιικά φάρμακα· αναζητούσαμε σχολαστικά τα άτομα που είχαν έλθει σε στενή επαφή με τους ασθενείς και τους χορηγούσαμε χημειοπροφύλαξη με αντιικά. Στόχος της χορήγησης αντιικών φαρμάκων –τόσο ως θεραπείας στους ασθενείς όσο και ως χημειοπροφύλαξης στις στενές επαφές τους– ήταν σε μεγάλο βαθμό η ελάττωση της διασποράς του ιού (με τη μείωση της διάρκειας των συμπτωμάτων στους ασθενείς και της πιθανότητας νόσησης στις επαφές τους). Δηλαδή, κατά την προηγούμενη πρώτη φάση της επιδημίας, στις περισσότερες περιπτώσεις που χορηγούνταν αντιικά φάρμακα (δηλαδή, στις περιπτώσεις ασθενών με ήπιες εκδηλώσεις και χωρίς παράγοντες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση) αυτό είχε κυρίως στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας και δευτερευόντως την προστασία των ασθενών που τα ελάμβαναν.

Αυτή η προσέγγιση έχει εξαντλήσει τα όριά της και είναι πλέον ατελέσφορη καθώς η εξάπλωση του ιού της νέας γρίπης δεν μπορεί να σταματήσει, όπως υποσημαίνει η κήρυξη "φάσης 6" της πανδημίας από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) στις 11 Ιουνίου [3] και η ταχύτερη εξάπλωση του ιού σε όλον τον πλανήτη [2]. Ως εκ τούτου, πρέπει να περάσουμε σε μια νέα φάση, στη ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ [4].

Τι είναι η φάση προστασίας των ασθενών

Στη φάση αυτή επικεντρώνουμε την προσοχή μας στους ασθενείς με σοβαρές εκδηλώσεις της νόσου ή επιπλοκές. Επικεντρώνουμε, επίσης, την προσοχή μας στα άτομα που βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο για σοβαρή νόσηση και επιπλοκές. Παράλληλα, συνεχίζουμε να δίνουμε έμφαση στην απομόνωση των ασθενών (κατά κανόνα στο σπίτι τους) και στα μέτρα γενικής υγιεινής, στοχεύοντας στην καθυστέρηση της εξάπλωσης του ιού –και όχι πλέον στην περιχαράκωση και αποτροπή της εξάπλωσής του.

Έτσι, στη φάση αυτή γίνονται ορισμένες αλλαγές στην αντιμετώπιση των ασθενών με κλινικές εκδηλώσεις γρίπης και αυτών με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη:

- **Αλλαγή 1.** Οι ασθενείς με ήπιες εκδηλώσεις γρίπης θα πρέπει να παραμένουν στο σπίτι τους και να επικοινωνούν με γιατρό εφόσον χρειαστεί. Οι ασθενείς με ήπια συμπτώματα γρίπης –ακόμη κι αν είχαν πρόσφατα ταξιδέψει σε προσβεβλημένη περιοχή ή έλθει σε επαφή με ασθενή που είχε επιβεβαιωμένη νέα γρίπη– ΔΕΝ συνιστάται πλέον να καταφεύγουν στα νοσοκομεία για να νοσηλευθούν ή για να ληφθεί φαρυγγικό δείγμα (ώστε να επιβεβαιωθεί η διάγνωση της νέας γρίπης). Είναι σαφές ότι στις ήπιες περιπτώσεις νέας γρίπης δεν χρειάζεται νοσηλεία στο νοσοκομείο. Επίσης, η εργαστηριακή επιβεβαίωση της διάγνωσης δεν έχει πλέον νόημα γιατί δεν θα αλλάξει σε τίποτα την αντιμετώπιση του ασθενούς. Από την άλλη πλευρά, έχει μεγάλη σημασία τα νοσοκομεία να μείνουν επικεντρωμένα στην αντιμετώπιση των

σοβαρών περιστατικών που θα χρειαστούν ειδική εκτίμηση και νοσηλεία –και τα οποία αναμένεται να αυξηθούν κατά το επόμενο διάστημα.

- Αλλαγή 2. Αλλάζουν τα κριτήρια λήψης δείγματος από τον φάρυγγα για αποστολή στα εργαστήρια αναφοράς ώστε να επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η διάγνωση της νέας γρίπης. ΔΕΝ έχει πλέον νόημα να λαμβάνεται δείγμα από όλους τους ασθενείς με εκδηλώσεις γρίπης –ακόμη κι αν είχαν πρόσφατα ταξιδέψει σε προσβεβλημένη περιοχή ή έλθει σε επαφή με ασθενή που είχε επιβεβαιωμένη νέα γρίπη. Ούτως ή άλλως, στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, το όποιο αποτέλεσμα δεν θα αλλάξει σε τίποτα την αντιμετώπιση του ασθενούς. Στην παρούσα φάση, συνιστάται η λήψη δείγματος με τα εξής κριτήρια:
  - α/ ασθενείς με εκδηλώσεις γρίπης, πνευμονία ή αναπνευστική δυσχέρεια με πυρετό για τους οποίους πραγματοποιήθηκε εισαγωγή σε νοσοκομείο,
  - β/ ασθενείς που κατέληξαν από ανεξήγητη οξεία νόσο του αναπνευστικού συστήματος,
  - γ/ συρροές κρουσμάτων με εκδηλώσεις γρίπης (3 ή περισσότεροι ασθενείς) που διαβιούν, διαμένουν προσωρινά, σπουδάζουν, εργάζονται ή συνευρίσκονται συχνά στον ίδιο χώρο (π.χ. νοσοκομεία, ιδρύματα, σχολεία, χώροι εργασίας κλπ.): στις περιπτώσεις αυτές αρκεί η λήψη μικρού αριθμού δειγμάτων (π.χ. από 4-5 ασθενείς με τυπικές εκδηλώσεις γρίπης) ώστε να αποσαφηνιστεί το μικροβιολογικό αίτιο της συρροής,
  - δ/ σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού, θα μπορούσαν επίσης να ελέγχονται μεμονωμένοι ασθενείς σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις: μια ειδική περίπτωση στην οποία πρέπει να γίνει η σκέψη ελέγχου (ή επανελέγχου) είναι ασθενείς με εκδηλώσεις γρίπης που λαμβάνουν αντιική αγωγή και, παρόλα αυτά, έχουν μη αναμενόμενη παράταση της νόσου (ώστε να αναγνωρισθεί ενδεχόμενη ανάπτυξη ανθεκτικού στελέχους): θα μπορούσε, τέλος, να γίνεται λήψη φαρμαγγικού δείγματος από περιορισμένο αριθμό ασθενών σε περιοχές (π.χ. νομοί, πόλεις, νησιά) όπου δεν έχει τεκμηριωθεί μετάδοση της νέας γρίπης τοπικά.
- Αλλαγή 3. Αλλάζουν οι συστάσεις χρήσης των αντιικών φαρμάκων. ΔΕΝ συνιστάται πλέον η χορήγησή τους σε όλους τους ασθενείς με νέα γρίπη ούτε στο σύνολο σχεδόν των ατόμων που είχαν έλθει σε στενή επαφή με αυτούς: έχει επιβεβαιωθεί ότι –με βάση τα σημερινά χαρακτηριστικά του ιού– η νέα γρίπη είναι ήπια και αυτοπεριοριζόμενη νόσος στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων. Επιπλέον, στη φάση προστασίας των ασθενών, η χορήγηση αντιικών φαρμάκων δεν προαπαιτεί την εργαστηριακή επιβεβαίωση της νέας γρίπης. Η χρήση αντιικών συνιστάται κυρίως στις εξής περιπτώσεις [5-6]:
  - α/ για θεραπεία: σε ασθενείς με συμπτώματα γρίπης που έχουν σοβαρές εκδηλώσεις ή επιπλοκές, οι οποίοι κατά κανόνα χρειάζονται νοσηλεία σε νοσοκομείο (εάν το αποτέλεσμα εργαστηριακού ελέγχου για νέα γρίπη είναι αρνητικό, η αντιική αγωγή θα πρέπει να διακοπεί),

β/ για θεραπεία: σε ασθενείς με εκδηλώσεις γρίπης που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση (Πίνακας 1) σε περιοχές όπου γίνεται μετάδοση του ιού της νέας γρίπης.

γ/ για προφύλαξη: σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού, σε άτομα ιδιαίτερος υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση (π.χ. βαρύ άσθμα, ανοσοκαταστολή κλπ.) που έχουν έλθει σε στενή επαφή (Πίνακας 2) με άρρωστο που εμφανίζει συμπτώματα γρίπης.

δ/ για προφύλαξη: σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού, σε επαγγελματίες υγείας που ήρθαν σε στενή επαφή με άρρωστο που εμφανίζει συμπτώματα γρίπης χωρίς επαρκή εφαρμογή μέτρων ατομικής προστασίας.

Σημειώνεται ότι η κατεύθυνση αυτή για πιο περιορισμένη χρήση των αντιικών συμβαδίζει με τον σκεπτικισμό που έχει πρόσφατα διατυπωθεί σχετικά με την ευρεία χρήση αντιικών για θεραπεία και χημειοπροφύλαξη. Η εμφάνιση τριών περιστατικών ανάπτυξης στελεχών ιού γρίπης A(H1N1)v ανθεκτικών στην οσελταμιβίρη (στη Δανία, την Ιαπωνία και το Χονγκ Κονγκ) έχει οδηγήσει σε προτάσεις για πιο φειδωλή και κριτική χρήση των αντιικών, με στόχο την αποτροπή ανάδυσης και επικράτησης στελέχους του ιού A(H1N1)v ανθεκτικού στα αντιικά [7].

- **Αλλαγή 4.** Η ανάλυση και δημοσιοποίηση των επιδημιολογικών στοιχείων που συλλέγονται από το ΚΕΕΛΠΝΟ για την εξέλιξη της επιδημίας δεν θα γίνεται πλέον καθημερινά αλλά σε εβδομαδιαία βάση. Η εικόνα της εξέλιξης της επιδημίας θα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε συστήματα με "δειγματοληπτική λογική", όπως γίνεται κατά κανόνα για νοσήματα που είναι συχνά και συνήθως ήπια (όπως το σύστημα παρατηρητών νοσηρότητας στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας –sentinel physician system–, το οποίο βασίζεται στη δήλωση περιστατικών γριπώδους συνδρομής από περιορισμένο αριθμό επιλεγμένων γιατρών με κατάλληλη κατανομή στη χώρα). Τα Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης θα συνεχίσουν να επιτηρούν προσεκτικά τη σχέση νέας και εποχιακής γρίπης στη χώρα μας καθώς και το γενετικό προφίλ των ιών γρίπης που κυκλοφορούν στην Ελλάδα. Τέλος, ειδική θέση στην επιδημιολογική επιτήρηση της γρίπης λαμβάνει η υποχρεωτική δήλωση των εργαστηριακά επιβεβαιωμένων σοβαρών περιστατικών νέας γρίπης που χρειάζονται νοσηλεία σε νοσοκομείο.

Πρέπει να τονιστεί ότι στη νέα ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ κομβικό ρόλο έχει η άμεση παραμονή στο σπίτι των ασθενών με συμπτώματα γρίπης, χωρίς να χρειάζεται η εργαστηριακή επιβεβαίωση για το εάν πρόκειται για τη νέα γρίπη ή για άλλη ιογενή λοίμωξη. Επίσης, για να συμβάλλουμε στην καθυστέρηση της εξάπλωσης του ιού, μεγάλη σημασία έχει η συστηματική τήρηση των γενικών κανόνων υγιεινής [8]:

α/ βήχουμε και φτερνιζόμαστε σε χαρτομάντηλο, κατόπιν το πετάμε σε πλαστική σακούλα και πλένουμε με καλά τα χέρια μας με σαπούνι και νερό ή τα καθαρίζουμε με αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα

β/ εάν ασθενήσουμε, παραμένουμε στο σπίτι για όσο διάστημα έχουμε συμπτώματα συν μία ημέρα ή έως 7 ημέρες από την έναρξη των

συμπτωμάτων (ό,τι από τα δύο είναι περισσότερο): όσο είναι δυνατόν κρατάμε απόσταση πάνω από 1-2 μέτρα από άλλα άτομα· εάν χρειαστεί να μετακινηθούμε ή εάν δεν είναι δυνατή η τήρηση απόστασης μεγαλύτερης από 1-2 μέτρα, καλό είναι να φοράμε απλή χειρουργική μάσκα, την οποία πρέπει να αλλάζουμε συχνά, να μην την αγγίζουμε από εμπρός, να την λύνουμε με προσοχή από τα κορδόνια στο πίσω μέρος του κεφαλιού και να την πετάμε σε πλαστική σακούλα· αερίζουμε καλά τον χώρο· καθαρίζουμε καλά με σπολυμαντικό τις επιφάνειες και τα αντικείμενα που μπορεί να μολυνθούν από τον ασθενή (π.χ. με οινόπνευμα ή, για μεγάλες επιφάνειες, με οικιακή χλωρίνη σε αραιώση 1 μέρος χλωρίνη προς 10 μέρη νερό).

γ/ ο ασθενής και τα άτομα του οικιακού του περιβάλλοντος πλένουν συχνά τα χέρια με σαπούνι και νερό ή τα καθαρίζουν με αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα,

δ/ λαμβάνουμε ιδιαίτερη μέριμνα για την αποφυγή της μόλυνσης ατόμων σε υψηλό κίνδυνο για σοβαρή νόσηση (Πίνακας 1) από τους ασθενείς.

Και στη ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ έχει μεγάλη σημασία η εφαρμογή διαλογής στα ιατρεία και τα εξωτερικά ιατρεία νοσοκομείων, και η λήψη μέτρων ατομικής προστασίας από όλους τους επαγγελματίες υγείας που έρχονται σε επαφή με ασθενείς που έχουν συμπτώματα γρίπης [9-10]:

α/ για όσους κρίνεται απαραίτητη η επίσκεψη σε ιατρείο ή νοσοκομείο, πριν την είσοδό τους σε κλειστό χώρο θα πρέπει να εφαρμόζεται διαλογή των ασθενών με συμπτώματα γρίπης,

β/ πριν και μετά από την εξέταση ή παροχή φροντίδας σε κάθε ασθενή γίνεται καλό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό και/ή καλός καθαρισμός με αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα,

γ/ η εργασία σε άμεση επαφή με ασθενείς που έχουν συμπτώματα γρίπης, σε απόσταση ≤ 1 m, γίνεται φορώντας γάντια μιας χρήσης και χειρουργική μάσκα,

δ/ οι πράξεις που μπορεί να προκαλέσουν την εκτίναξη σταγονιδίων γίνονται φορώντας γάντια μιας χρήσης, χειρουργική μάσκα, γυαλιά ευρέος οπτικού πεδίου και προστατευτική μπλουζά μιας χρήσης,

ε/ οι πράξεις που μπορεί να προκαλέσουν την παραγωγή αερολύματος γίνονται φορώντας γάντια μιας χρήσης, μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας, γυαλιά ευρέος οπτικού πεδίου και προστατευτική μπλουζά μιας χρήσης.

Σημείωση: κατά τη λήψη δείγματος από το φάρυγγα για εργαστηριακό έλεγχο γρίπης, συνιστάται να λαμβάνονται τα μέτρα του σημείου ε/, καθώς κατά τη δειγματοληψία μπορεί να προκληθεί έντονος βήχας ή πταρμός του ασθενή, με πιθανό αποτέλεσμα τη δημιουργία αερολύματος.

Εξυπακούεται ότι οι κατευθύνσεις που παρουσιάζονται εδώ μπορεί στο μέλλον να τροποποιηθούν με βάση τα δεδομένα που συγκεντρώνονται για την επιδημιολογία και τα κλινικά χαρακτηριστικά της γρίπης από τον ιό A(H1N1)v, αλλά και με βάση ενδεχόμενη μετεξέλιξη των χαρακτηριστικών του ιού.

Πίνακας 1. Άτομα σε υψηλό κίνδυνο για σοβαρή νόσηση από γρίπη - συστάσεις χορήγησης αντιϊκής αγωγής (βασίζεται σε δεδομένα από την εποχιακή γρίπη [5] και από τη νέα γρίπη Α(Η1Ν1)ν [6])

- Άτομα που έχουν:
  - ο χρόνια νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος (περιλαμβάνεται και η λήψη αγωγής για άσθμα)
  - ο χρόνια νοσήματα του καρδιαγγειακού συστήματος (εξαιρείται η απλή υπέρταση)
  - ο χρόνιες νεφρικές διαταραχές
  - ο χρόνιες ηπατικές διαταραχές
  - ο νευρολογικά ή νευρομυϊκά νοσήματα
  - ο αιματολογικές διαταραχές (περιλαμβάνονται και αιμοσφαιρινοπάθειες)
  - ο μεταβολικές διαταραχές (περιλαμβάνεται και σακχαρώδης διαβήτης και μεγάλη παχυσαρκία με BMI≥40)
  - ο ανοσοκαταστολή, η οποία προκαλείται από νόσημα ή λήψη φαρμάκων (περιλαμβάνεται και λοίμωξη με HIV και μακροχρόνια λήψη κορτικοειδών)
- Άτομα μικρότερα από 19 ετών που λαμβάνουν μακροχρόνια αγωγή με ασπιρίνη
- Έγκυες γυναίκες (αντιική αγωγή συνιστάται μετά το πρώτο τρίμηνο της κύησης)
- Παιδιά μικρότερα από 5 ετών (ο κίνδυνος σοβαρών επιπλοκών από εποχιακή γρίπη είναι μεγαλύτερος σε παιδιά μικρότερα από 2 ετών)
- Άτομα 65 ετών και άνω
- Τρόφιμοι οίκων ευγηρίας ή άλλων χώρων φροντίδας ατόμων με χρόνια προβλήματα υγείας

Πίνακας 2. Άτομα που θεωρούνται στενές επαφές κρουσματος γρίπης

- Άτομα που έχουν παράσχει φροντίδα σε ασθενή
- Άτομα που έχουν διαβιώσει με ασθενή
- Άτομα που ήλθαν σε άμεση επαφή με εκκρίσεις του αναπνευστικού συστήματος ή σωματικά υγρά κάποιου ασθενή

Πίνακας 3. Σύνοψη αντιμετώπισης ασθενών με συμπτώματα γρίπης στη ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ

α/ Όποιος έχει ΗΠΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΓΡΙΠΗΣ και ΔΕΝ ΑΝΗΚΕΙ σε κάποια ομάδα υψηλού κινδύνου (Πίνακας 1) –ακόμη και εάν έχει πρόσφατα ταξιδέψει σε προσβεβλημένη περιοχή ή έλθει σε επαφή με ασθενή που είχε επιβεβαιωμένη νέα γρίπη- ΔΕΝ συνιστάται να επισκεφθεί νοσοκομείο (για να νοσηλευθεί ή για να ληφθεί δείγμα για εργαστηριακό έλεγχο ώστε να επιβεβαιωθεί η διάγνωση της νέας γρίπης). Δεν χρειάζεται νοσηλεία και δεν έχει νόημα να επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η διάγνωση της νέας γρίπης· έτσι κι αλλιώς δεν αλλάζει τίποτα στην αντιμετώπιση. Μένει στο σπίτι του για όσο διάστημα έχει συμπτώματα συν μία ημέρα ή έως 7 ημέρες από την έναρξη των συμπτωμάτων (ό,τι είναι περισσότερα). Δεν χρειάζεται να λάβει ειδική θεραπεία με αντιικά φάρμακα· στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων η γρίπη περνάει μόνη της μέσα σε λίγες ημέρες. Εάν χρειαστεί, επικοινωνεί με γιατρό για οδηγίες. Εάν εμφανίσει βαρύτερα συμπτώματα ή επιπλοκές (Πίνακας 4), αμέσως επικοινωνεί με γιατρό για συμβουλές ή πηγαίνει σε νοσοκομείο για εξέταση.

β/ Όποιος έχει ΗΠΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΓΡΙΠΗΣ και ΑΝΗΚΕΙ σε κάποια ομάδα υψηλού κινδύνου (Πίνακας 1), συνιστάται να επικοινωνήσει με τον γιατρό ή το νοσοκομείο που συνήθως τον παρακολουθεί για να λάβει οδηγίες. Ο γιατρός θα συστήσει αντιικά φάρμακα στον ασθενή εφόσον το κρίνει απαραίτητο. Επίσης, σε ορισμένες επιλεγμένες περιπτώσεις, μπορεί να κρίνει ότι χρειάζεται να γίνει εργαστηριακός έλεγχος για τη νέα γρίπη. Ο γιατρός για να λάβει τις σχετικές αποφάσεις θα συνεκτιμήσει τα προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας του ασθενούς, τα συμπτώματα γρίπης που εκδηλώνει, το επιδημιολογικό του ιστορικό και τη μετάδοση του ιού στην περιοχή. Κατά τα άλλα, ο ασθενής μένει στο σπίτι του για όσο διάστημα έχει συμπτώματα συν μία ημέρα ή έως 7 ημέρες από την έναρξη των συμπτωμάτων (ό,τι είναι περισσότερα). Εάν εμφανίσει βαρύτερα συμπτώματα ή επιπλοκές (Πίνακας 4), αμέσως επικοινωνεί με γιατρό για συμβουλές ή πηγαίνει σε νοσοκομείο για εξέταση.

γ/ Όποιος έχει ΣΟΒΑΡΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΓΡΙΠΗΣ (Πίνακας 4) πρέπει αμέσως να επικοινωνήσει με γιατρό για συμβουλές ή να επισκεφθεί νοσοκομείο για εξέταση.

Πίνακας 4. Εκδηλώσεις που η εμφάνισή τους σε ασθενείς με συμπτώματα γρίπης πρέπει να οδηγήσει αμέσως στην αναζήτηση ιατρικής βοήθειας

- Ιδιαίτερα έντονη συμπτωματολογία
- Παράταση υψηλού πυρετού για περισσότερο από 3 ημέρες
- Βελτίωση των συμπτωμάτων για λίγες ημέρες και κατόπιν νέα επιδείνωσή τους
- Λαχάνιασμα με την άσκηση ή την ηρεμία (το οποίο δεν προϋπήρχε)
- Δυσκολία στην αναπνοή ή δύσπνοια
- Πόνος στο στήθος
- Αιμορραγική ή σκαυρόχρωμη απόχρεμψη (φλέματα)
- Κυάνωση (μελάνιασμα) στα χείλη
- Συνεχείς έμετοι και αδυναμία συγκράτησης των υγρών που λαμβάνει ο ασθενής
- Σημεία αφυδάτωσης, όπως ζάλη στην όρθια στάση, πτώση αρτηριακής πίεσης, μείωση ποσότητας ούρων ή στα νεογνά έλλειψη δακρύων όταν κλαίνει
- Επεισόδια σπασμών
- Σημεία σύγχυσης ή αποπροσανατολισμού, ή στα βρέφη νωθρότητα

Παραπομπές

- 1) Συνέντευξη Τύπου του Υπουργού Υγείας Δημήτρη Αβραμόπουλου για την πανδημία γρίπης. 15/07/2009. Στο http://www.moh.gov.gr/ministry/deltia_typou/synenteyksi-tyrou-loy-ypontraou-ygeias-dimitri-abramopoylou-gia-tin-pandimia-gripis.
- 2) Pandemic (H1N1) 2009 briefing note 3 Changes in reporting requirements for pandemic (H1N1) 2009 virus infection. 16 July 2009. Available from http://www.who.int/csr/disease/swineflu/notes/h1n1_surveillance_20090710/en/index.html.
- 3) WHO. Transcript of statement by Margaret Chan, Director-General of the World Health Organization. 11 June 2009. Available from http://www.who.int/mediacentre/influenzaA/H1N1_presstranscript_20090611.pdf.
- 4) ECDC. Mitigation and delaying (or 'containment') strategies as the new influenza A(H1N1) virus comes into Europe. 6 June 2009. Available from: http://ecdc.europa.eu/en/files/pdf/Health_topics/090606_Delaying_vs_Mitigation_Interim_ECDC_Guidance.pdf.
- 5) CDC. Interim Guidance on Antiviral Recommendations for Patients with Novel Influenza A (H1N1) Virus Infection and Their Close Contacts. May 6, 2009. Available from: <http://www.cdc.gov/h1n1flu/recommendations.htm>.
- 6) Nicoll A, Coutombier D. Europe's initial experience with pandemic (H1N1) 2009 – mitigation and delaying policies and practices. Euro Surveill. 2009;14(29):pii=19279. Available online: <http://www.eurosurveillance.org/ViewArticle.aspx?ArticleId=19279>
- 7) CDC. Health Alert Network (HAN) Info Service Message: Three Reports of Oseltamivir Resistant Novel Influenza A (H1N1) Viruses. July 9, 2009. Available from <http://www.cdc.gov/h1n1flu/HAN/070909.htm>.
- 8) Nicoll A. Personal measures to reduce the risk of catching influenza or passing it on – the underlying public health science. ECDC 12 May 2009. Available from: [http://www.ecdc.europa.eu/en/files/pdf/Health_topics/0905_Influenza_A\(H1N1\)_Educational_talk_Personal_measures_to_reduce_the_risk_of_catching_influenza.pdf](http://www.ecdc.europa.eu/en/files/pdf/Health_topics/0905_Influenza_A(H1N1)_Educational_talk_Personal_measures_to_reduce_the_risk_of_catching_influenza.pdf).
- 9) WHO. Infection prevention and control in health care for confirmed or suspected cases of pandemic (H1N1) 2009 and influenza-like illnesses. Interim guidance. 25 June 2009. Available from: http://www.who.int/csr/resources/publications/20090429_infection_control_en.pdf.
- 10) HPA. The use of personal protective equipments (PPE) by healthcare workers in close contact with possible, probable and confirmed cases of swine flu during the pre and pandemic phases. 15/05/2009. Available from: http://www.hpa.org.uk/web/HPAwebFile/HPAweb_C/1242371195903.
- 11) WHO. Pandemic influenza in pregnant women. Pandemic (H1N1) 2009 briefing note 5. 31 July 2009. Available from: http://www.who.int/csr/disease/swineflu/notes/h1n1_pregnancy_20090731/en/index.html

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

**ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΙΟΥ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΧΩΡΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Αύγουστος 2009

Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα, η νέα γρίπη Α/Η1Ν1 χαρακτηρίζεται από ευρεία και ταχεία εξάπλωση και από ήπιες κλινικές εκδηλώσεις βραχείας διάρκειας στη μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων. Κατά το επόμενο διάστημα, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των ασθενών από νέα γρίπη και αναλογικά ο αριθμός αυτών που νοσούν σοβαρά και χρειάζονται νοσηλεία, παρότι η αναλογία τους στο σύνολο των ασθενών με νέα γρίπη είναι μικρή. Στους ασθενείς αυτούς με σοβαρή νόσηση ή με κίνδυνο για σοβαρή νόσηση εστιάζει η νέα φάση που ονομάζεται **ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ**.

Στις 15 Ιουλίου 2009, ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ότι για την αντιμετώπιση της επιδημίας νέας γρίπης μεταβαίνουμε στην Ελλάδα από τη φάση περιχαράκωσης του ιού στη φάση προστασίας των ασθενών. Αυτό έχει ήδη γίνει σε αρκετές άλλες χώρες, όπως η Δανία, η Γαλλία, η Ελβετία, το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Σουηδία, η Βρετανία, οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Αυστραλία. Στις 16 Ιουλίου ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ανακοίνωσε ότι δεν έχει πλέον νόημα η εργαστηριακή διάγνωση και καταμέτρηση του συνόλου των κρουσμάτων νέας γρίπης.

Στην πρώτη φάση της επιδημίας ο κύριος στόχος ήταν η περιχαράκωση του ιού, με μέτρα όπως: η ενιατική αναζήτηση κάθε κρούσματος νέας γρίπης με την πραγματοποίηση εργαστηριακού ελέγχου σε όλα τα ύποπτα περιστατικά, η σύσταση για απομόνωση των ασθενών και εφαρμογή μέτρων υγιεινής (μέτρα που έχουν μεγάλη αξία), η θεραπεία των ασθενών με αντι-ιικά φάρμακα και η σχολαστική αναζήτηση των απόμων που είχαν έρθει σε στενή επαφή με τους ασθενείς ώστε να χορηγηθεί χημειοπροφύλαξη με αντι-ιικά. Κύριος στόχος της χορήγησης αντι-ιικών φαρμάκων, τόσο ως θεραπείας στους ασθενείς όσο και ως χημειοπροφύλαξης στις στενές επαφές τους, ήταν η ελάττωση της διασποράς του ιού (με τη μείωση της διάρκειας των συμπτωμάτων στους ασθενείς και της πιθανότητας νόσησης στις επαφές τους).

Επίκεντρο του παρόντος κειμένου είναι οι αλλαγές στην αντιμετώπιση των ασθενών με κλινικές εκδηλώσεις γρίπης και των ασθενών με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη οι οποίες απορρέουν από τη μετάβαση από τη φάση περιχαράκωσης του ιού στη **ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ**.

ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ

Στη φάση αυτή η προσοχή εστιάζεται στους ασθενείς με σοβαρές εκδηλώσεις της νόσου ή επιπλοκές καθώς και στα άτομα που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση και επιπλοκές από τη γρίπη. Παράλληλα, έμφαση δίνεται στην απομόνωση των ασθενών, κατά κανόνα στο σπίτι τους, εφόσον η κλινική τους εικόνα το επιτρέπει, και στα μέτρα ατομικής υγιεινής, στοχεύοντας στην καθυστέρηση της εξάπλωσης του ιού και όχι πλέον στην περιχαράκωση και αποτροπή της εξάπλωσής του.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΩΔΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ή ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΗ ΝΕΑ ΓΡΙΠΗ

Οι ασθενείς με ήπιες εκδηλώσεις γρίπης θα πρέπει να παραμένουν στο σπίτι τους για όσο διάστημα διαρκούν τα συμπτώματα και να επικοινωνούν με ιατρό εφόσον χρειαστεί. Οι ασθενείς με ήπια συμπτώματα γρίπης, ακόμη κι αν είχαν πρόσφατα ταξιδέψει σε προσβεβλημένη περιοχή ή είχαν έρθει σε επαφή με ασθενή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη, ΔΕΝ συνιστάται πλέον να καταφεύγουν στα νοσοκομεία για να νοσηλευθούν ή για να ληφθεί δείγμα ώστε να τεκμηριωθεί η διάγνωση της νέας γρίπης.

Πρέπει να τονιστεί ότι στη φάση προστασίας των ασθενών, κομβικό ρόλο έχει η άμση παραμονή στο σπίτι των ασθενών με συμπτώματα γρίπης, χωρίς να χρειάζεται η εργαστηριακή επιβεβαίωση για το εάν πρόκειται για τη νέα γρίπη ή για άλλη ιογενή λοίμωξη. Αναλυτικές οδηγίες στο έγγραφο «ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2009».

Έχει μεγάλη σημασία στην παρούσα φάση τα νοσοκομεία να παραμείνουν επικεντρωμένα στην αντιμετώπιση των σοβαρών περιστατικών που θα χρειαστούν ειδική εκτίμηση και νοσηλεία, τα οποία αναμένεται να αυξηθούν κατά το επόμενο διάστημα.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΩΔΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Με ευθύνη της Διοίκησης του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες προετοιμασίες για την αντιμετώπιση των περιστατικών με συμπτώματα γρίπης στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ). Οι στόχοι είναι:

- η έγκαιρη ανίχνευση των συμπτωματικών ασθενών μέσω της διαλογής στην είσοδο του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, με στόχο την αποτροπή μετάδοσης σε άλλους ασθενείς ή το προσωπικό.
- η παροχή κατάλληλων φροντίδων υγείας στους ασθενείς.
- η διασφάλιση συνθηκών εξέτασης που αποτρέπουν τη διασπορά του ιού.
- η παροχή οδηγιών στους ασθενείς που δε χρήζουν νοσηλείας.

Πρέπει να έχουν εξασφαλιστεί εκ των προτέρων η οργάνωση για την εύρυθμη λειτουργία των απαραίτητων χώρων διαλογής, αναμονής και εξέτασης των ασθενών. Λεπτομερέστερα, πρέπει να έχει γίνει πρόβλεψη για τα παρακάτω:

- Αυτόνομος χώρος (οικόσκος / περίπτερο) στη κεντρική πύλη του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και πριν την είσοδο στο ΤΕΠ (αν είναι δυνατό) από την οποία θα περνούν όλοι οι ασθενείς που προσέρχονται για την αρχική διαλογή.
- Ειδικά διαμορφωμένος χώρος αναμονής και εξέτασης ασθενών με συμπτώματα γρίπης. Στο χώρο αυτό αλλά και γενικότερα σε κομβικά εμφανή σημεία πρέπει να

είναι αναρτημένο το έντυπο ενημερωτικό υλικό (αφίσες) για τη νέα γρίπη και τα μέτρα για την αποτροπή μετάδοσής της.

- Σχεδιασμός για τον επαρκή εξοπλισμό των χώρων παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας που θα υποδεχθούν ασθενείς με γριπώδη συνδρομή και εκ των προτέρων πρόβλεψη για την προμήθεια όλου του απαραίτητου υλικοτεχνικού εξοπλισμού, αναλώσιμων υλικών (όπως περιγράφονται παρακάτω) και φαρμακευτικών αποθεμάτων. Σε τακτά χρονικά διαστήματα πρέπει να γίνεται έλεγχος της επάρκειας και των ημερομηνιών λήξης των υλικών αυτών.
- Σχεδιασμός για την επαρκή κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού που στελεχώνει το χώρο παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό, προσωπικό ασφαλείας και καθαριότητας) ώστε αυτός να ανταποκρίνεται στις επιπρόσθετες ανάγκες που θα δημιουργηθούν. Πρέπει εκ των προτέρων να έχει γίνει υπολογισμός του ελάχιστου αριθμού προσωπικού ανά ειδικότητα και ανά βάρδια που απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και να διασφαλιστεί η συστηματική εκπαίδευση του για την αντιμετώπιση των αναγκών που θα προκύψουν.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΤΗΣ ΛΟΙΜΩΣΗΣ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΣΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΦΑΣΗ

1. ΔΙΑΛΟΓΗ ΑΣΘΕΝΩΝ

Πρέπει να διασφαλίζεται η συστηματική διαλογή των ασθενών, πριν την είσοδό τους στο χώρο παροχής πρωτοβάθμιας περίθαλψης.

Όλοι οι ασθενείς που προσέρχονται πρέπει πριν εξετασθούν να ερωτώνται από το εντεταλμένο προσωπικό του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας περίθαλψης που θα βρίσκεται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο διαλογής (κατά προτίμηση αυτόνομος χώρος κοντά στην πύλη εισόδου του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας περίθαλψης) και θα φορά απλή χειρουργική μάσκα, για το εάν παρουσιάζουν συμπτώματα λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος (πυρετό, κυνάγχη, πονόλαιμο, καταρροή, δύσπνοια, βήχα κ.α.).

Σε περίπτωση θετικής απάντησης πρέπει να τους χορηγείται μία απλή χειρουργική μάσκα και να οδηγούνται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο αναμονής και εξέτασης ασθενών με γριπώδη συνδρομή.

2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ

- Συνιστάται οι ασθενείς στο χώρο αναμονής να φορούν απλή χειρουργική μάσκα και εάν είναι εφικτό από τη διαμόρφωση του χώρου, να διατηρούν μία απόσταση 1 – 2 μέτρων μεταξύ τους.
- Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να συνιστούν στους ασθενείς του χώρου αναμονής να εφαρμόζουν σχολαστικά τα μέτρα αναπνευστικής υγιεινής και υγιεινής των χεριών, διαθέτοντας παράλληλα και την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή (μάσκες, χαρτομάντιλα, κάδοι απορριμμάτων, νιπτήρα και υγρό σαπουνί για το πλύσιμο των χεριών ή/και αλκοολούχο ανσηπτικό διάλυμα).
- Συνιστάται ο ασθενής να εξετάζεται σε έναν καλά αεριζόμενο και απομονωμένο χώρο με κλειστή πόρτα. Στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο αυτό θα πρέπει να

υπάρχουν: εξεταστικό κρεβάτι, χαρτομάντιλα, ένας ποδοκίνητος κάδος δίπλα στο εξεταστικό κρεβάτι με πλαστική ανθεκτική σακούλα για την απόρριψη των χαρτομάντιλων του ασθενή, ένα τροχήλατο με τον απαραίτητο εξοπλισμό για την εξέταση και διαχείριση του κρούσματος (χειρουργικές μάσκες, γάντια και γλωσσόπτιστρα μιας χρήσης, αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα, θερμομέτρα, πιεσόμετρα, περιχειρίδες και σπηθοσκόπια) και ένας ποδοκίνητος κάδος για την απόρριψη του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας δίπλα στην πόρτα εξόδου. Ο χώρος συνιστάται να διαθέτει νιπτήρα με τρεχούμενο νερό για πλύσιμο χεριών με σαπούνι και δοχείο με αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα. Εάν το επιτρέπει η κατασκευή και η διαμόρφωση του χώρου, συνιστάται η διάθεση τουαλέτας με άμεση επικοινωνία με το χώρο αυτό ή οποία θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους ασθενείς. Ο εν λόγω χώρος θα πρέπει να έχει ξεχωριστή είσοδο από αυτή του ΤΕΠ εάν είναι εφικτό και να αερίζεται επαρκώς. Στην περίπτωση κατά την οποία θα υπάρχει συρροή κρουσμάτων θα πρέπει να έχει προηγηθεί μέριμνα για αναδιαμόρφωση του χώρου εξέτασης σε μικρότερα δωμάτια - εξεταστήρια ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να εξετάζονται ταυτόχρονα περισσότεροι ασθενείς. Σημειώνεται ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται διαχωριστικά συστήματα από ύφασμα

- Τονίζεται ότι τα περιστατικά με ήπια συμπτωματολογία γρίπης, που σύμφωνα με την κλινική εκτίμηση του θεράποντος ιατρού δεν χρήζουν νοσηλείας, συνιστάται να παραμένουν στο σπίτι τους ακολουθώντας τις «ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2009». Μόνο ασθενείς με σοβαρά συμπτώματα γρίπης ή επιπλοκές, που σύμφωνα με την κρίση του θεράποντα ιατρού χρήζουν νοσηλείας, πρέπει να παραπέμπονται για περαιτέρω αξιολόγηση και ενδεχόμενη νοσηλεία, σε νοσοκομείο.
- Κατά τη διάρκεια της εξέτασης του ασθενή ο ιατρικός εξοπλισμός (π.χ. σπηθοσκόπια, περιχειρίδες, θερμομέτρα) πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για το συγκεκριμένο ασθενή. Όταν αυτό δεν είναι εφικτό πρέπει να διασφαλίζεται η απολύμανση του πριν και μετά από τη χρήση σε άλλον ασθενή (π.χ. με διάλυμα αλκοόλης 70%).
- Ιδιαίτερης σημασίας είναι η συστηματική πήρηση διαδικασικών σχολαστικής καθαριότητας και απολύμανσης των χώρων αναμονής, εξέτασης και των άψυχων επιφανειών (π.χ. πτατώματα, κομοδίνα, τροχήλατα), καθώς και η εφαρμογή της υγιεινής των χεριών από τους ασθενείς, τους επισκέπτες και τους συνοδούς.
- Πρέπει να αποτρέπεται, όσο αυτό είναι δυνατό, οποιαδήποτε επαφή μεταξύ ασθενών με γριπώδη συνδρομή ή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη και ασθενών που νοσούν από άλλα νοσήματα.
- Το προσωπικό που θα απασχολείται με την εξέταση των ασθενών και έρχεται σε άμεση επαφή μαζί τους, εκτός των βασικών προφυλάξεων πρέπει να λαμβάνει και τις προφυλάξεις σταγονιδίων.
- Το προσωπικό που ασχολείται με την εξέταση ασθενών με γριπώδη συνδρομή ή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη, όπου υπάρχει η δυνατότητα, δε θα πρέπει να απασχολείται ταυτόχρονα με τη φροντίδα ασθενών που εξετάζονται για άλλους λόγους και θα πρέπει να περιορίζεται στο μικρότερο δυνατό αριθμό.
- Επαγγελματίες υγείας που ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή επιπλοκές από τη γρίπη (π.χ. έγκυες, ανοσοκατασταλμένοι), συνιστάται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε ασθενείς με γριπώδη συνδρομή ή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη

- Όλοι οι επαγγελματίες υγείας συνιστάται να εμβολιαστούν με το εμβόλιο για την εποχική γρίπη καθώς και με το εμβόλιο για τη νέα γρίπη Α/Η1Ν1, όταν αυτό είναι διαθέσιμο.
- Οι μετακινήσεις του ασθενή εντός του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας περίθαλψης πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες. Στην περίπτωση που ο ασθενής θα πρέπει να μεταφερθεί σε άλλο χώρο, πρέπει να επιλέγεται ο συντομότερος δυνατός δρόμος και να ενημερώνεται το τμήμα (π.χ. ακτινολογικό) στο οποίο μεταφέρεται ο ασθενής για να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα. Κατά τη μεταφορά του ο ασθενής πρέπει να φορά απλή χειρουργική μάσκα. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό πρέπει να καλύπτει το στόμα και τη μύτη του κατά το βήχα ή το φτάρνισμα με χαρτομάντιλο. Το άτομο που συνοδεύει τον ασθενή πρέπει να φορά απλή χειρουργική μάσκα, γάντια και τροστατευτική ποδιά μιας χρήσης.
- Τα άτομα που συνοδεύουν τον ασθενή θα πρέπει να περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα και θα πρέπει να ενημερώνονται από το προσωπικό για τα μέτρα ατομικής προστασίας και πρόληψης μετάδοσης της λοίμωξης. Αναλυτικές οδηγίες πρέπει να παρέχονται στα άτομα που θα συνεισφέρουν φροντίδα σε ασθενείς των οποίων η κλινική εικόνα δεν επιβάλλει παραπομπή ή/και εισαγωγή στο νοσοκομείο, σύμφωνα με τις «ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2009».
- Τα άτομα που εισήλθαν στο δωμάτιο εξτασης του ασθενή δεν πρέπει να πίνουν τα μάτια, τη μύτη και το στόμα τους, όπως και τα αντικείμενα του περιβάλλοντος πριν εξέλθουν από το δωμάτιο, απορρίψουν τη μάσκα και τα γάντια, πλύνουν τα χέρια τους και κάνουν επάλειψη με αλκοολούχο αντισηπτικό. Για το σκοπό αυτό πρέπει να υπάρχει ακριβώς έξω από το δωμάτιο όπου εξετάζεται ο ασθενής κάδος με πλαστική σακούλα.
- Η χρονική διάρκεια των προφυλάξεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της διασποράς της λοίμωξης είναι, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, 7 ημέρες μετά την έναρξη των συμπτωμάτων. Σε περιπτώσεις παράτασης των συμπτωμάτων ή εμφάνισης επιπλοκών (π.χ. πνευμονία), τα μέτρα πρέπει να λαμβάνονται σε όλη τη διάρκεια της οξείας νόσησης. Τα παιδιά και οι ανοσοκατασταλμένοι πιθανώς να μεταδίδουν τον ιό για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και για το λόγο αυτό πρέπει τα μέτρα να λαμβάνονται για το ελάχιστον μία εβδομάδα μετά την υποχώρηση του πυρετού και των λοιπών συμπτωμάτων.
- Δεν συνιστάται πλέον η λήψη δείγματος από όλους τους ασθενείς με εκδηλώσεις γρίπης για την εργαστηριακή επιβεβαίωση ή αποκλεισμό της λοίμωξης από το νέο ιό γρίπης Α/Η1Ν1, δεδομένου ότι το αποτέλεσμα δεν θα τροποποιήσει τη θεραπευτική αντιμετώπιση η οποία θα πρέπει κατά κύριο λόγο να βασιστεί σε κλινικά κριτήρια.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΑΡΥΓΓΑ ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

Στην παρούσα φάση της «προστασίας των ασθενών» συνιστάται να λαμβάνεται δείγμα από τον φάρυγγα για έλεγχο νέας γρίπης Α/Η1Ν1 σε Εργαστήριο Αναφοράς Γρίπης στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Ασθενείς με σοβαρές εκδηλώσεις γρίπης ή επιπλοκές για τα οποία πραγματοποιήθηκε εισαγωγή σε νοσοκομείο (βλέπε ορισμό κρούσματος στις επισυναπτόμενες οδηγίες).
- Ασθενείς που κατέληξαν από ανεξήγητη οξεία νόσο του αναπνευστικού συστήματος.

- Συρροές κρουσμάτων με εκδηλώσεις γρίπης (3 ή περισσότεροι ασθενείς) που διαβιούν, διαμένουν προσωρινά, σπουδάζουν, εργάζονται ή συνευρίσκονται συχνά στον ίδιο χώρο (π.χ. νοσοκομεία, ιδρύματα, σχολεία, χώροι εργασίας κλπ.). Στις περιπτώσεις αυτές αρκεί η λήψη μικρού αριθμού δειγμάτων (π.χ. από 4 - 5 ασθενείς με τυπικές εκδηλώσεις γρίπης) ώστε να αποσαφηνιστεί το μικροβιολογικό αίτιο της συρροής.
- Σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού, θα μπορούσαν επίσης να ελέγχονται μεμονωμένοι ασθενείς σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις: μια ειδική περίπτωση στην οποία πρέπει να γίνει η σκέψη ελέγχου (ή επανελέγχου) είναι ασθενείς με εκδηλώσεις γρίπης που λαμβάνουν αντι-ιική αγωγή και, παρόλα αυτά, έχουν μη αναμενόμενη παράταση της νόσου (ώστε να αναγνωρισθεί ενδεχόμενη ανάπτυξη ανθεκτικού στελέχους): θα μπορούσε, τέλος, να γίνεται λήψη φαρμαγγοικού δείγματος από περιορισμένο αριθμό ασθενών σε περιοχές (π.χ. νομοί, πόλεις, νησιά) όπου δεν έχει τεκμηριωθεί μετάδοση της νέας γρίπης τοπικά.

ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΗΛΩΣΗ ΚΡΟΥΣΜΑΤΟΣ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

- Για κάθε ασθενή στον οποίο λαμβάνεται δείγμα από το φάρυγγα για εργαστηριακό έλεγχο νέας γρίπης Α/Η1Ν1, συμπληρώνεται απαραίτητα «Συνοδευτικό Δελτίο Αποστολής» και αποστέλλεται στο Κέντρο Αναφοράς Γρίπης (βλέπε www.keelrno.gr).
- Για κάθε ασθενή με σοβαρή νόσηση που νοσηλεύεται σε Νοσοκομείο και γίνεται εργαστηριακή επιβεβαίωση νέας γρίπης Α/Η1Ν1, με την έξοδό του από το Νοσοκομείο, συμπληρώνεται και αποστέλλεται στο ΚΕΕΛΠΝΟ το «Δελτίο Δήλωσης Εργαστηριακά Επιβεβαιωμένου Κρούσματος Νέας Γρίπης με την Έξοδο του Ασθενούς από το Νοσοκομείο» (βλέπε www.keelrno.gr).
- Για κάθε συρροή κρουσμάτων με κλινικές εκδηλώσεις γρίπης που εντοπίζεται, συμπληρώνεται και αποστέλλεται στο ΚΕΕΛΠΝΟ το «Δελτίο Δήλωσης Συρροής Κρουσμάτων με Κλινικές Εκδηλώσεις Γρίπης» (βλέπε www.keelrno.gr).

ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΚΩΝ

Η απόφαση της χορήγησης αντι-ικών φαρμάκων βασίζεται κυρίως στην κλινική εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδείξεων θεραπείας από τους υπεύθυνους ιατρούς. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, ασθενείς που εμφανίζουν ήπιες κλινικές εκδηλώσεις εμπύρετης λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος, δεν χρειάζεται να λάβουν αντι-ική θεραπεία εκτός εάν ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη.

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων οι ασθενείς με λοίμωξη από τον ιό γρίπης Α/Η1Ν1 που δεν ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη, παρουσιάζουν συμπτώματα αμειωμένης λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος και συνεπώς το όφελος που προκύπτει από τη χορήγηση αντι-ικών είναι πολύ περιορισμένο.

Στην παρούσα φάση, η χορήγηση αντι-ικής θεραπείας μπορεί να θεωρείται απαραίτητη και εφόσον είναι σύμφωνη η κρίση των θεραπόντων ιατρών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Ασθενείς με συμπτώματα γρίπης και σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις ή επιπλοκές που κατά κανόνα χρειάζονται νοσηλεία στο νοσοκομείο (εάν το αποτέλεσμα του εργαστηριακού ελέγχου για την ανίχνευση του ιού της γρίπης Α/Η1Ν1 είναι αρνητικό η αντι-ιική αγωγή θα πρέπει να διακοπεί).
- Ασθενείς με συμπτώματα γρίπης ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον ιό γρίπης Α/Η1Ν1 που ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη.

Αναλυτικές συστάσεις στις «ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΕΝΩΝ ΕΠΑΦΩΝ ΤΟΥΣ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2009»

ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

1. Κατά τη διάρκεια εξέτασης των ασθενών και την άμεση επαφή μαζί τους, οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να τηρούν τις βασικές προφυλάξεις και τις προφυλάξεις σταγονιδίων.

Τα σημαντικότερα σημεία για την προστασία του προσωπικού είναι:

- Η σωστή χρήση των απλών χειρουργικών масκών καλής ποιότητας (που πληρούν τις απαιτούμενες προδιαγραφές ασφάλειας) και των масκών υψηλής αναπνευστικής προστασίας.
- Η συστηματική εφαρμογή των κεινόνων υγιεινής των χεριών.
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στη σωστή διαδικασία αφαίρεσης του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας και κυρίως της απλής χειρουργικής μάσκας ή της μάσκας υψηλής αναπνευστικής προστασίας.

Προφυλάξεις σταγονιδίων:

- Απλή χειρουργική μάσκα όταν δεν υπάρχει κίνδυνος για εκτίναξη αερολύματος ή μικροσταγονιδίων.
- Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίδεται στην υγιεινή των χεριών πριν και μετά από την επαφή με τον ασθενή καθώς και αμέσως μετά την απόρριψη της μάσκας.

Βασικές προφυλάξεις:

για διαδικασίες που ενέχουν τον κίνδυνο εκτίναξης βιολογικών υγρών (πιτσιλισματος) στο πρόσωπο και στο σώμα, ο ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Προστασία προσώπου, είτε με τη χρήση απλής χειρουργικής μάσκας και προστατευτικών γυαλιών ευρείας οπτικού πεδίου, είτε με τη χρήση ασπίδας προσώπου.
- Απλή προστατευτική ποδιά μιας χρήσης με μακριά μανίκια
- Γάντια μιας χρήσης
- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά από την επαφή με τον ασθενή καθώς και αμέσως μετά την απόρριψη του ατομικού εξοπλισμού προστασίας.

2. Κατά τη διάρκεια χειρισμών που μπορεί να προκαλέσουν την παραγωγή αερολύματος (π.χ. καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση, ενδοτραχειακή διασωλήνωση, χρήση νεφελοποιητών, αναρρόφηση αναπνευστικών εκκρίσεων, βραγχοσκόπηση κ.ά.), ο

κίνδυνος μετάδοσης της λοίμωξης είναι υψηλός και ο ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- Μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (FFP3), οφθαλμική προστασία (π.χ γυαλιά ευρέως οπτικού πεδίου ή ασπίδα προσώπου), καθαρή, μη αποστειρωμένη, ποδιά μιας χρήσης με μακριά μανίκια και γάντια (κάποιες από τις προαναφερθείσες διαδικασίες απαιτούν τη χρήση αποστειρωμένων γαντιών)
- Οι χειρισμοί αυτοί πρέπει να πραγματοποιούνται σε καλά αεριζόμενους χώρους, με την παρουσία του μικρότερου δυνατού αριθμού ατόμων
- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά από την επαφή με τον ασθενή καθώς και αμέσως μετά την απόρριψη του ατομικού εξοπλισμού προστασίας.

3. Κατά τη συλλογή κλινικών δειγμάτων πρέπει να εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα ατομικής προστασίας:

Λήψη ρινικού επιχρίσματος ή ρινικού εκπλύματος, ρινοφαρυγγικού εκπλύματος, ρινοφαρυγγικού επιχρίσματος, φαρυγγικού επιχρίσματος, φαρυγγικού εκπλύματος ή βρογχικού εκπλύματος:

- Προστατευτική ποδιά μιας χρήσης με μακριά μανίκια.
- Γάντια μιας χρήσης.
- Προστατευτικά γυαλιά ευρέως οπτικού πεδίου.
- Μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (καθώς κατά τη δειγματοληψία μπορεί να προκληθεί έντονος παρμός ή βήχας του ασθενή, με πιθανό αποτέλεσμα τη δημιουργία αερολύματος).
- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά την επαφή με τον ασθενή και αμέσως μετά την απόρριψη του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας.

Σημειώνεται ότι το συνηθέστερα λαμβανόμενο δείγμα για την ανίχνευση του νέου ιού γρίπης A/H1N1 είναι το φαρυγγικό επιχρίσμα ή έκπλυμα.

Αιμοληψία:

- Απλή χειρουργική μάσκα
- Γάντια μιας χρήσης
- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά την επαφή με τον ασθενή και αμέσως μετά την απόρριψη του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας

Οι διαδικασίες ένδυσης και απόρριψης του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας παραμένουν ως έχουν.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

Τα χέρια πρέπει να πλένονται με την κατάλληλη ποσότητα σαπουνιού (3-5 ml) για τουλάχιστον 15 sec, εφαρμόζοντας τη σωστή τεχνική, στις παρακάτω περιπτώσεις:

- πριν και μετά από κάθε επαφή με ασθενή:
  - όταν είναι εμφανώς λερωμένα
  - μετά την αφαίρεση των γαντιών

Προσοχή ιδιαίτερα στον καθαρισμό του αντίχειρα, των καρπών, των ακροδακτύλων και μεσοδακτύλιων πτυχών καθώς και στο κλείσιμο της βρύσης με χάρτινη χειροπετσέτα μετά την ολοκλήρωση του πλυσίματος των χεριών.

Η επάλειψη των χεριών με αλκοολούχα αντισηπτικά συνιστάται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- μετά από δραστηριότητες όπου τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα
- μετά την αφαίρεση των γαντιών αφού πρόκειται να συνεχιστούν οι δραστηριότητες στον ίδιο ασθενή
- μετά το πλύσιμο των χεριών αφού τα χέρια έχουν στεγνώσει

Η χρήση των γαντιών σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΠΙΘΑΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΙΟ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

Οι εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας που εργάζονται σε υπηρεσίες όπου εξετάζονται ή νοσηλεύονται ασθενείς με συμπτώματα γρίπης ή επιβεβαιωμένη νέα γρίπη, πρέπει να είναι σε εγρήγορση για την τριθανότητα εμφάνισης πυρετού και συμπτωμάτων ή σημείων οξείας λοίμωξης αναπνευστικού συστήματος (βήχας, αναπνευστική δυσχέρεια, κ.α.). Σε περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων συμβατών με γρίπη, Η διοίκηση του χώρου παροχής πρωτοβάθμιας περίθαλψης πρέπει να ενημερώνεται και οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να απέχουν από την εργασία τους και να παραμένουν στο σπίτι τους για 7 ημέρες ή μέχρι την πλήρη αποδρομή των συμπτωμάτων τους, περιορίζοντας τις μετακινήσεις τους στις απολύτως απαραίτητες. Κατά την παραμονή τους στο σπίτι πρέπει να τηρούν σχολαστικά τα μέτρα υγιεινής των χεριών και τα γενικότερα μέτρα πρόληψης των λοιμώξεων.

Οι επαγγελματίες υγείας που ήρθαν σε στενή επαφή με ασθενή που εμφανίζει συμπτώματα γρίπης χωρίς επαρκή εφαρμογή των μέτρων ατομικής προστασίας μπορεί σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού να λαμβάνουν χημειοπροφύλαξη με αντι-ιικά.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

Τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη νοσηλεία ασθενών με γριπώδη συνδρομή ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον ιό Α/Η1Ν1 πρέπει να είναι μίας χρήσης, όσο αυτό είναι δυνατό, και να απορρίπτονται αμέσως μετά τη χρήση τους. Ο ιατρικός εξοπλισμός πολλαπλών χρήσεων (π.χ. αναρρόφηση) πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη φροντίδα του ασθενή αυτού και όχι και για άλλους ασθενείς. Συσκευές πολλαπλών χρήσεων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν και σε άλλους ασθενείς (π.χ. βρογχοσκόπια) καθώς και συσκευές πολλαπλών χρήσεων που χρησιμοποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. υγραντήρες οξυγόνου) πρέπει να απολυμαίνονται με απολυμαντικό ευρέως φάσματος και αποδεδειγμένης αντιβακτηριακής και αντι-ιικής δράσης. Για συσκευές και μηχανήματα που δεν μπορούν να απολυμανθούν με εμβάπτιση ακολουθείται η διαδικασία της απολύμανσης επιφανειών. Σημειώνεται ότι ο ιός της νέας γρίπης αδρανοποιείται με διάλυμα αλκοόλης 70% ή με υποχλωριώδες νάτριο (διάλυμα 10%).

Για τον ακάθαρτο ιματισμό πρέπει να ακολουθούνται οι βασικές αρχές που τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις μεταδομένων νοσημάτων. Το προσωπικό που χειρίζεται τον ακάθαρτο ιματισμό πρέπει να φορά τον κατάλληλο Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας. Ο ιματισμός πρέπει να απορρίπτεται σε ειδικό σάκο στο W/C του θαλάμου νοσηλείας του ασθενή, να μεταφέρεται για πλύσιμο μέσα σε ειδικό αδιάβροχο σάκο με σήμανση και να πλένεται μαζί με αυτόν στην υψηλότερη δυνατή θερμοκρασία (>71° C) για 25 λεπτά.

ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΘΑΛΑΜΟΥ ΕΞΕΤΑΣΗΣ Ή ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Για την απολύμανση του θαλάμου εξέτασης ή βραχείας νοσηλείας πρέπει να ακολουθούνται οι βασικές αρχές που τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις μεταδιδόμενων νοσημάτων. Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας (απλή χειρουργική μάσκα, γάντια μιας χρήσης και προστατευτική ποδιά μιας χρήσης) και να χρησιμοποιεί απολυμαντικό αποδεδειγμένης αντιβακτηριακής και αντι-ιικής δράσης (π.χ διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου 10%). Οι επιφάνειες που αγγίζει ο ασθενής καθαρίζονται και απολυμαίνονται καθημερινά ενώ γίνεται σχολαστική καθαριότητα μετά την έξοδό του από το θάλαμο. Τα υλικά καθαριότητας είναι μίας χρήσεως ενώ ο εξοπλισμός καθαριότητας πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο στο συγκεκριμένο θάλαμο.

Τα απορρίμματα που προέρχονται από ασθενείς με γρίπη χαρακτηρίζονται ως «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα Μολυσματικού Χαρακτήρα» (ΕΙΑ-ΜΧ) και η διαχείρισή τους γίνεται σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΛΟΙΜΩΞΗΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1 ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ

Ιούλιος 2009

Κατά την τρέχουσα περίοδο, οι γνώσεις που η ιατρική κοινότητα διαθέτει σχετικά με τις εκδηλώσεις που μπορεί να παρουσιάζει η λοίμωξη από το νέο ιό γρίπης Α/Η1Ν1 σε παιδιά είναι περιορισμένες. Η εμπειρία όμως τόσο από την εποχική γρίπη όσο και από τις περιόδους πανδημικών γρίπης καταδεικνύει ότι τα μικρά παιδιά και ιδιαίτερα τα παιδιά ηλικίας μικρότερης των 5 ετών καθώς και αυτά που πάσχουν από υποκείμενα νοσήματα ανήκουν στην ομάδα υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση επιπλοκών.

Η διάκριση των συμπτωμάτων της λοίμωξης από τον ιό της γρίπης ή από άλλους ιούς που προσβάλλουν το αναπνευστικό σύστημα είναι δύσχερης. Τα μικρά παιδιά είναι πιθανό να μην παρουσιάζουν τα τυπικά συμπτώματα της γρίπης (π.χ. πυρετός, βήχας). Στα βρέφη η κλινική εικόνα μπορεί να προβάλλει με πυρετό και λήθαργο ενώ μπορεί να απουσιάζει ο βήχας ή άλλα συμπτώματα και σημεία λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος.

Μικροβιακές δευτερογενείς λοιμώξεις, ιδίως από *Staphylococcus aureus*, και *Streptococcus pneumoniae* είναι πιθανό να επιπλέξουν την πορεία της λοίμωξης και να επιβαρύνουν την κλινική έκβαση.

Στα συμπτώματα σοβαρής λοίμωξης περιλαμβάνονται: άπνοια, ταχύπνοια, δύσπνοια, κυάνωση, αφυδάτωση, μεταβολή του επιπέδου συνείδησης, ευερεθιστότητα.

Προσοχή: Η ασπιρίνη δεν πρέπει να χορηγείται ως αντιπυρετικό σε κανέναν ασθενή με συμπτώματα γρίπης, ηλικίας μικρότερης των 18 ετών λόγω του κινδύνου εμφάνισης συνδρόμου Reye. Για την αντιμετώπιση του πυρετού συστήνεται η χορήγηση άλλων αντιπυρετικών όπως η παρακεταμόλη και μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη φάρμακα.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΤΟΥ 1 ΕΤΟΥΣ

Η απόφαση της χορήγησης αντι-ιικών φαρμάκων βασίζεται κυρίως στην κλινική εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδείξεων θεραπείας από τους υπεύθυνους ιατρούς. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, παιδιά που εμφανίζουν ήπιες κλινικές εκδηλώσεις εμπύρετης λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος, δε χρειάζεται να λάβουν αντι-ϊική θεραπεία εκτός εάν ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή εμφάνιση επιπλοκών από την γρίπη.

Στην παρούσα φάση, η χορήγηση αντι-ϊικής θεραπείας μπορεί να θεωρείται απαραίτητη και εφόσον είναι σύμφωνη η κρίση των θεραπόντων ιατρών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Νοσηλευόμενοι ασθενείς με συμπτώματα γρίπης ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον ιό γρίπης A/H1N1
- Ασθενείς που ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη.

Για τα παιδιά πρέπει να συνεκτιμάται το γεγονός της αυξημένης πιθανότητας επιπλοκών από τη γρίπη σε παιδιά ηλικίας μικρότερης των 5 ετών και ιδιαίτερα σε παιδιά ηλικίας κάτω των 2 ετών.

Η αντι-ϊική θεραπεία πρέπει να ξεκινά όσο το δυνατό συντομότερα μετά την έναρξη των συμπτωμάτων και κατά προτίμηση εντός των πρώτων 48 ωρών. Υπάρχουν μελέτες που αφορούν στη θεραπεία της εποχικής γρίπης και συνηγορούν υπέρ μείωσης της θνητότητας και της διάρκειας νοσηλείας ακόμη και σε περιπτώσεις έναρξης της αντι-ϊικής θεραπείας μετά την πάροδο 48 ωρών από την έναρξη των συμπτωμάτων. Η **συνιστώμενη διάρκεια θεραπείας είναι 5 ημέρες.**

Το συνιστώμενο δοσολογικό σχήμα για τη θεραπεία της γρίπης από το νέο ιό A/H1N1 σε παιδιά ηλικίας μεγαλύτερης του ενός έτους δε διαφέρει από αυτό της εποχικής γρίπης.

Η ζαναμιβίρη χορηγείται ως θεραπεία σε παιδιά ηλικίας μεγαλύτερης των 7 ετών και ως προφύλαξη σε παιδιά ηλικίας μεγαλύτερης των 5 ετών και βρίσκεται σε εισπνεόμενη μορφή. **Σημειώνεται ότι η χορήγηση ζαναμιβίρης δεν συνιστάται σε άτομα με υποκείμενο νόσημα του αναπνευστικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένου του άσθματος και της χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας.**

Πίνακας 1: Προτεινόμενο δοσολογικό σχήμα αντι-ϊικών φαρμάκων για θεραπεία και χημειοπροφύλαξη σε παιδιά άνω του έτους (πηγή: CDC)

	Θεραπεία	Χημειοπροφύλαξη
Οσελταμιβίρη		
Παιδιά (άνω των 12 μηνών) Βάρος σώματος:		
<15 kg	30 mg δύο φορές την ημέρα	30 mg μία φορά την ημέρα
15-23 kg	45 mg δύο φορές την ημέρα	45 mg μία φορά την ημέρα
24-40 kg	60 mg δύο φορές την ημέρα	60 mg μία φορά την ημέρα
>40 kg	75 mg δύο φορές την ημέρα	75 mg μία φορά την ημέρα
Ζαναμιβίρη		
Παιδιά	Δύο εισπνοές 5 mg (συνολικά 10mg) δύο φορές την ημέρα (σε παιδιά ηλικίας >7 ετών)	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) μία φορά την ημέρα (σε παιδιά ηλικίας >5 ετών)

Σημειώνεται ότι οι οδηγίες σχετικά με τη χρήση των αντι-ϊικών μπορεί να τροποποιηθούν καθώς συλλέγονται περισσότερα δεδομένα για την αποτελεσματικότητά τους, τις ανεπιθύμητες ενέργειές τους και την ευαισθησία του νέου ιού γρίπης A/H1N1 στα αντι-ϊικά.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΤΟΥ 1 ΕΤΟΥΣ

Τα παιδιά ηλικίας μικρότερης του ενός έτους βρίσκονται σε μεγαλύτερο κίνδυνο για την εμφάνιση επιπλοκών από την εποχική γρίπη σε σύγκριση με τα μεγαλύτερα παιδιά. Ακόμα μεγαλύτερο κίνδυνο αντιμετωπίζουν τα βρέφη ηλικίας κάτω των έξι μηνών. Δεν υπάρχουν προς το παρόν συγκριτικά δεδομένα για τον κίνδυνο εμφάνισης επιπλοκών σε περιπτώσεις λοίμωξης από νέο ιό γρίπης A/H1N1 ανά ηλικιακή ομάδα στα παιδιά.

Περιορισμένα είναι επίσης τα δεδομένα που υπάρχουν για τη χρήση της οσελταμιβίρης ή της ζαναμιβίρης σε παιδιά μικρότερα του έτους. Σύμφωνα όμως με αυτά, οι ενδείξεις σοβαρών ανεπιθύμητων ενεργειών είναι σπάνιες, ενώ δε φαίνεται να υπάρχουν στοιχεία για αυξημένη τοξικότητα σχετιζόμενη με τη μικρή ηλικία.

Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να συνυπολογίζουν το γεγονός των περιορισμένων δεδομένων για την ασφάλεια της οσελταμιβίρης πριν τη λήψη της απόφασης για τη χορήγηση της σε βρέφη με σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις και επιβεβαιωμένη λοίμωξη από το νέο ιό A/H1N1 και ή σε βρέφη που έχουν έρθει σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα γρίπης από το νέο ιό A/H1N1. Στην περίπτωση που αποφασιστεί η χορήγηση της οσελταμιβίρης, πρέπει να υπάρχει στενή παρακολούθηση για το ενδεχόμενο εμφάνισης ανεπιθύμητων ενεργειών.

Λόγω της αυξημένης νοσηρότητας και θνητότητας της γρίπης σε βρέφη και της αναμενόμενης αποτελεσματικότητας της οσελταμιβίρης σε περιπτώσεις λοίμωξης βρεφών από το νέο ιό γρίπης A/H1N1, ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA), υπό τη διαδικασία της έγκρισης για επείγουσα χρήση (Emergency Use Authorization) ενέκρινε πρόσφατα τη χορήγηση της.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA, European Medicines Agency) εξέδωσε τις ακόλουθες οδηγίες σχετικά με τη χρήση της οσελταμιβίρης σε βρέφη κάτω του έτους:

- Οσελταμιβίρη χορηγείται για τη θεραπεία της γρίπης σε βρέφη κάτω του έτους.
- Η δοσολογία της οσελταμιβίρης για τη θεραπεία βρεφών κάτω του έτους είναι 2 - 3 mg/kg δύο φορές την ημέρα, για 5 ημέρες.
- Οι ενδείξεις χορήγησης οσελταμιβίρης ως χημειοπροφύλαξη μετά από επαφή με τον ιό της γρίπης A/H1N1 σε βρέφη κάτω του έτους, πρέπει να αξιολογούνται από τους ιατρούς με πολύ προσοχή. Στις περιπτώσεις που τελικά αποφασίζεται η χορήγηση της οσελταμιβίρης, η δόση είναι 2 - 3 mg/kg μία φορά την ημέρα για 10 ημέρες. (Δεν πρέπει η χορήγηση να ξεπερνά το διάστημα των 10 ημερών).
- Είναι απαραίτητη η ιατρική επίβλεψη των βρεφών που λαμβάνουν θεραπεία με οσελταμιβίρη και ιδιαίτερα τα βρέφη κάτω των 3 μηνών πρέπει να παρακολουθούνται σε νοσοκομειακό περιβάλλον.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

**ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ
ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ**

Ιούλιος 2009

Η λοίμωξη από το νέο ιό γρίπης Α/Η1Ν1 μπορεί να εκδηλωθεί με ένα ευρύ φάσμα συμπτωμάτων που περιλαμβάνει κυρίως πυρετό, βήχα, καταρροή, άλγος στην κατάποση, μυαλγίες, πονοκέφαλο, ρίγη και αίσθημα κόπωσης. Σε κάποιες περιπτώσεις, ιδιαίτερα όταν προσβάλλονται παιδιά, είναι πιθανή και η εμφάνιση διαρροιών και εμέτων. Οι εκδηλώσεις της γρίπης από το νέο ιό μπορεί να ποικίλουν σε βαρύτητα από ήπιες έως πολύ σοβαρές. Η σοβαρή λοίμωξη μπορεί να εκδηλωθεί με την εικόνα πνευμονίας, αναπνευστικής ανεπάρκειας και να οδηγήσει ακόμα και στο θάνατο. Κάποιες συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού όπως οι έγκυες γυναίκες, τα άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών και τα άτομα με υποκείμενα νοσήματα μπορεί να εκδηλώσουν σοβαρή νόσο και επιπλοκές. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να συμβούν βακτηριακές λοιμώξεις κατά τη διάρκεια ή μετά τη λοίμωξη από το νέο ιό της γρίπης Α/Η1Ν1, με αποτέλεσμα την εμφάνιση πνευμονίας, ωτίτιδας ή παραρρινοκολπίτιδας.

Ακολουθούν πληροφορίες για την ασφαλή παροχή φροντίδας σε άτομα με γρίπη που αναρρώνουν στο σπίτι, σε περιόδους επιδημίας ή πανδημίας γρίπης.

Ο κύριος τρόπος μετάδοσης των ιών της γρίπης είναι από άτομο σε άτομο, μέσω σταγονιδίων κατά το βήχα ή το φτέρνισμα. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν τα σταγονίδια ενός μολυσμένου ατόμου εκτοξεύονται στον αέρα και αναπνοήνονται στο στόμα ή στη μύτη των ανθρώπων που βρίσκονται κοντά του. Οι ιοί της γρίπης μπορεί επίσης να μεταδοθούν με την άμεση ή έμμεση επαφή (μέσω μολυσμένων επιφανειών, αντικειμένων) των χεριών με τις αναπνευστικές εκκρίσεις ατόμων που νοσούν.

Οι άνθρωποι με γρίπη που αναρρώνουν στο σπίτι πρέπει:

- Να συμβουλευονται ιατρό για κάθε ειδική φροντίδα που μπορεί να χρειαστούν, ιδιαίτερα εάν πρόκειται για έγκυες γυναίκες ή για πάσχοντες από χρόνια νοσήματα.
- Να συμβουλευονται ιατρό για το αν θα πρέπει να πάρουν αντι-ιικά φάρμακα.
- Να παραμένουν στο σπίτι για 7 ημέρες μετά την έναρξη των συμπτωμάτων τους ή για τουλάχιστον ένα 24ωρο μετά την αποδρομή τους, ότι από τα δύο διαρκεί περισσότερο
- Να αναπαύονται όσο το δυνατόν περισσότερο

αυξημένου κινδύνου συνδρόμου Reye (σοβαρή αντίδραση σε άτομα με γρίπη που πήραν ασπιρίνη).

ΓΕΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΕΞΕΤΑΣΤΕ ΤΗΝ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

Όταν φροντίζετε έναν ασθενή με γρίπη που αναρρώνει στο σπίτι, τα πιο σημαντικά μέτρα για την πρόληψη μετάδοσης της ίωσης στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας που είναι υγιή είναι τα εξής:

- Να κρατάτε το άρρωστο άτομο όσο το δυνατόν πιο απομονωμένο από τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας, ιδιαίτερα εάν είναι άτομα υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη.
- Να υπενθυμίζετε στον ασθενή να καλύπτει το στόμα και τη μύτη του με ένα χαρτομάντιλο κατά το βήχα ή το φτέρνισμα και να πλένει τα χέρια του συχνά, ιδιαίτερα μετά τον βήχα ή το φτέρνισμα.
- Όλοι όσοι διαμένουν στο σπίτι πρέπει να πλένουν συχνά τα χέρια τους χρησιμοποιώντας σαπούνι και νερό ή ένα αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα. Ιδιαίτερα στα παιδιά πρέπει τακτικά να υπενθυμίζεται η διαδικασία αυτή.
- Εάν στο οικογενειακό περιβάλλον του ασθενή υπάρχει άτομο που ανήκει στις ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη, τότε πρέπει να αποφεύγεται η στενή επαφή (σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων) με τον ασθενή. Εάν είναι αδύνατη η αποφυγή στενής επαφής, συστήνεται η χρήση απλής χειρουργικής μάσκας εφόσον είναι καλά ανεκτή. Μετά την αφαίρεση της μάσκας πρέπει να ακολουθεί προσεκτική υγιεινή των χεριών. Σε επικοινωνία με ιατρό θα κριθεί εάν είναι απαραίτητη η τροφολακτική χορήγηση αντι-ιικών φαρμάκων. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να λαμβάνονται αντι-ιικά φάρμακα χωρίς να υπάρχει οδηγία από ιατρό.

ΔΕΥΤΕΡΙΑΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΕΞΕΤΑΣΤΕ ΤΗΝ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

- Ο ασθενής πρέπει να παραμένει σε ξεχωριστό, καλά αεριζόμενο δωμάτιο. Αν είναι εφικτό ο ασθενής πρέπει να έχει δικό του μπάνιο. Η πόρτα του δωματίου του ασθενή πρέπει να είναι πάντα κλειστή. Στο χώρο αυτό συνιστάται να υπάρχουν δίπλα στο κρεβάτι του ασθενή, εκτός από τα απαραίτητα για τη φροντίδα του (θερμόμετρο, αντιπυρετικά κ.α.), χαρτομάντιλα, χειρουργικές μάσκες, αλκοολούχο αντισηπτικό και ένας κάδος με καπάκι (κατά προτίμηση ποδοκίνητος) με πλαστική σακούλα για την απόρριψη των χαρτομάντιλων. Εάν το επιτρέπει η διαμόρφωση του σπιτιού, συνιστάται η διάθεση νιπτήρα και τουαλέτας με άμεση επικοινωνία με το δωμάτιο του ασθενή. Εάν όχι και εάν είναι δυνατόν πρέπει να υπάρχει καλός αερισμός σε κοινούς χώρους (π.χ. κουζίνα, τουαλέτα). Ο ιατρικός εξοπλισμός (θερμόμετρα, πιεσόμετρα) πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τον ασθενή.
- Οι ασθενείς με γρίπη πρέπει να έχουν πολύ περιορισμένες επαφές με άλλα άτομα και να μην βγαίνουν από το σπίτι για 7 ημέρες από την έναρξη των συμπτωμάτων τους ή αφού παραμείνουν ελεύθεροι συμπτωμάτων για 24 ώρες, ότι από τα δυο διαρκεί περισσότερο. Τα παιδιά και ειδικά τα μικρότερα παιδιά, είναι πιθανό να είναι μεταδοτικά για μεγαλύτερο διάστημα.
- Οι ασθενείς που είναι απαραίτητο να φύγουν από το σπίτι (για παράδειγμα, για ιατρική αξιολόγηση), θα πρέπει να καλύπτουν την μύτη τους και το στόμα όταν βήχουν ή φτερνίζονται και να φορούν μια απλή χειρουργική μάσκα εάν αυτή είναι ανεκτή.

- Να καταναλώνουν πολλά υγρά (π.χ νερό, ζωμό κρέατος, τονωτικά αφεψήματα, ηλεκτρολυτικά διαλύματα), ώστε να αποτραπεί η αφυδάτωση.
- Να καλυπτουν το στόμα τους κατά το βήχα ή το φτέρνισμα. Να καθαρίζουν συχνά τα χέρια τους με σαπούνι και νερό ή με ένα αλκοολούχο αντισηπτικό.
- Να φορούν απλή χειρουργική μάσκα όταν βρίσκονται στον ίδιο χώρο με άλλα μέλη του οικογενειακού περιβάλλοντος ώστε να προληφθεί η διασπορά των ιών. Το μέτρο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν στο οικογενειακό περιβάλλον υπάρχουν άτομα που ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση και επιπλοκές από τη γρίπη.
- Να αποφεύγουν τη στενή επαφή με άλλα άτομα. Να αποφεύγουν να πηγαίνουν στην εργασία τους ή στο σχολείο όσο παραμένουν άρρωστοι.
- Να είναι σε εγρήγορση για την έγκαιρη αναγνώριση συμπτωμάτων που επιβάλλουν άμεση ιατρική αξιολόγηση και αντιμετώπιση.

Εάν το άτομο που αντιμετωπίζεται και αναρρώνει στο σπίτι παρουσιάσει κάτι από τα παρακάτω τότε πρέπει να αναζητηθεί ιατρική βοήθεια

- Ιδιαίτερα έντονη συμπτωματολογία
- Παράταση υψηλού πυρετού για περισσότερο από 3 ημέρες
- Βελτίωση των συμπτωμάτων για λίγες ημέρες και κατόπιν νέα επιδείνωση τους
- Λαχάνιασμα με την άσκηση ή την ηρεμία (το οποίο δεν προϋπήρχε)
- Δυσκολία στην αναπνοή ή δύσπνοια
- Πόνο στο στήθος
- Αιμορραγική ή σκουρόχρωμη απόχρωση
- Κυάνωση (μελάνιασμα) στα χείλη
- Συνεχείς εμετούς και αδυναμία συγκράτησης των υγρών που λαμβάνει
- Σημεία αφυδάτωσης όπως ζάλη στην όρθια στάση, μείωση της ποσότητας των ούρων, ή στα νεογνά έλλειψη δακρύων όταν κλαίνει
- Επεισόδια σπασμών
- Σημεία σύγχυσης ή αποπροσανατολισμού ή στα βρέφη νωθρότητα / λήθαργος

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ

Στις περισσότερες περιπτώσεις δε χρειάζεται η χορήγηση αντι-ιικών φαρμάκων για την αντιμετώπιση της γρίπης. Εάν όμως πρόκειται για ασθενείς που ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη ή για ασθενείς με σοβαρή κλινική συμπτωματολογία που χρειάζονται νοσηλεία σε νοσοκομείο, τότε τα αντι-ιικά φάρμακα μπορεί να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της λοίμωξης. Σε κάθε περίπτωση η ένδειξη χορήγησης αντι-ιικών φαρμάκων τίθεται από τους γιατρούς.

Κατά τη διάρκεια ή και κατά την αποδρομή της λοίμωξης από γρίπη μπορεί να εμφανιστούν μικροβιακές λοιμώξεις ως επιπλοκές. Για το λόγο αυτό είναι πιθανό, κάποιος ασθενής να χρειαστεί να λάβουν αντιβιοτικά φάρμακα. Εάν κάποιος ασθενής παρουσιάσει σοβαρά συμπτώματα ή παράταση των συμπτωμάτων του ή σημεία επιδείνωσης της νόσου μετά από παροδική βελτίωση των συμπτωμάτων του, τότε θα πρέπει να αναζητήσει ιατρική αξιολόγηση για την εκτίμηση και την αντιμετώπιση πιθανής μικροβιακής επιπλοκής.

Απαγορεύεται η χρήση ασπιρίνης, ή προϊόντων με ασπιρίνη για συμπτωματική ανακούφιση (π.χ. πυρετού, κεφαλαλγίας, μυαλγίας) ιδιαίτερα σε εφήβους και παιδιά λόγω του

σκόπιμο να φοράτε απλή χειρουργική μάσκα. Ασυμπτωματικά άτομα που φροντίζουν ασθενή με γρίπη, δεν χρειάζεται να περιορίσουν τις δραστηριότητες τους.

†

- Αποφύγετε τη στενή επαφή (σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων) με τον ασθενή.
- Εάν είναι αναγκαίο να έρθετε σε στενή επαφή με τον ασθενή, περιορίστε την στο μικρότερο δυνατό χρόνο και φορέστε μάσκα (απλή χειρουργική).
- Εάν ο ασθενής λαμβάνει φάρμακα με νεφελοποιητή τότε πρέπει να χρησιμοποιείται από το άτομο που τον φροντίζει και βρίσκεται κοντά του κατά τη διάρκεια της θεραπείας, μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας εάν είναι διαθέσιμη. Οι θεραπείες του αναπνευστικού όταν αυτό είναι δυνατό, θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε ένα ξεχωριστό δωμάτιο και όχι στους κοινόχρηστους χώρους του σπιτιού.
- Οι χρησιμοποιημένες μάσκες θα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά και να απορρίπτονται αμέσως σε κάδο απορριμμάτων ώστε να μην έρθουν σε επαφή με άλλα αντικείμενα και να μην επαναχρησιμοποιούνται.
- Αφού αφαιρεθεί μια μάσκα πρέπει να ακολουθεί πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό ή ένα αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα.
- Οι χειρουργικές μάσκες και οι μάσκες υψηλής αναπνευστικής προστασίας μπορούν να αγοραστούν από ένα φαρμακείο.

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

- Απορρίψτε τα χαρτομάντιλα ή άλλα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται από το άρρωστο άτομο σε κάδο απορριμμάτων. Πλύνετε τα χέρια σας μετά τη διαχείριση των απορριμμάτων με σαπούνι και νερό και ακολούθως με αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα.
- Κρατήστε τις επιφάνειες (ιδιαίτερα τα τραπεζάκια δίπλα στο κρεβάτι, τις επιφάνειες του μπάνιου και τα παιχνίδια των παιδιών) καθαρές, καθαρίζοντας με κοινό απολυμαντικό διάλυμα ευρέως φάσματος. Για την καθαριότητα μεγάλων επιφανειών του σπιτιού μπορεί να χρησιμοποιείται διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου (οικιακή χλωρίνη) σε αραιώση 1:10 (1 μέρος χλωρίνη προς 10 μέρη νερό). Το διάλυμα αυτό δεν πρέπει να αναμιγνύεται με άλλα καθαριστικά ή απολυμαντικά και πρέπει να χρησιμοποιείται άμεσα μετά την παρασκευή του.
- Ίματισμός και σκεύη φαγητού που έχουν χρησιμοποιηθεί από τον ασθενή δεν χρειάζεται να πλένονται και να καθαρίζονται χωριστά, αλλά είναι σημαντικό αυτά τα αντικείμενα να μην χρησιμοποιηθούν και από άλλα μέλη του σπιτιού χωρίς προηγουμένως να έχουν πλυθεί προσεκτικά.
- Πλύνετε τον ίματισμό (όπως τα σεντόνια των κρεβατιών, και τις πετσέτες) χρησιμοποιώντας το πλυντήριο του σπιτιού με το συνηθισμένο απορρυπαντικό. Προσπαθήστε να έρθετε σε όσο το δυνατόν μικρότερη επαφή με τον χρησιμοποιημένο ίματισμό και καθαρίστε τα χέρια σας με σαπούνι και νερό ή αλκοολούχο αντισηπτικό αμέσως μετά τη διαχείριση του ακάθαρτου ίματισμού.
- Τα σκεύη φαγητού πρέπει να πλένονται είτε σε πλυντήριο πιάτων ή με το χέρι με νερό και σαπούνι.

- Οι ασθενείς όταν έρχονται σε επαφή με άλλα άτομα σε κοινούς χώρους εντός του σπιτιού, πρέπει να φορούν μια απλή χειρουργική μάσκα.
- Εάν είναι δυνατόν, οι ασθενείς πρέπει να χρησιμοποιούν ξεχωριστή τουαλέτα. Αυτό το μπάνιο θα πρέπει να καθαρίζεται καθημερινά με απολυμαντικά (δες παρακάτω).

- Οι επισκέψεις στον ασθενή πρέπει να αποφεύγονται. Ένα τηλεφώνημα είναι πιο ασφαλές από μια επίσκεψη. Σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία μια επίσκεψη, αυτή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, ο επισκέπτης να φορά απλή χειρουργική μάσκα και να πλυνει στη συνέχεια τα χέρια του με σαπούνι και νερό ή με αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα.
- Εάν είναι δυνατόν, η φροντίδα στον ασθενή πρέπει να παρέχεται μόνο από ένα άτομο.
- Οι έγκυες γυναίκες πρέπει να αποφεύγεται να φροντίζουν τον ασθενή.
- Τα άτομα του οικογενειακού περιβάλλοντος που νοσούν πρέπει να αποφεύγουν τη φροντίδα παιδιών ή άλλων μελών του σπιτιού που ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου για επιπλοκές από τη γρίπη.
- Όλοι όσοι διαμένουν στο σπίτι πρέπει να πλένουν συχνά τα χέρια τους χρησιμοποιώντας σαπούνι και νερό ή ένα αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα, ιδιαίτερα πριν και μετά από κάθε επαφή με τον ασθενή ή επαφή με αντικείμενα ή επιφάνειες που μπορεί να έχουν μολυνθεί από τον ασθενή ή τις εκκρίσεις του.
- Καλό είναι να χρησιμοποιούνται χάρτινες χειροπετσέτες για το στέγνωμα των χεριών ή ξεχωριστές πετσέτες για κάθε άτομο που διαμένει στο σπίτι.
- Τα δωμάτια του σπιτιού πρέπει να αερίζονται καλά με ιδιαίτερη έμφαση στους κοινόχρηστους χώρους (π.χ. κρατώντας τα παράθυρα ανοιχτά στις τουαλέτες, στην κουζίνα κτλ).

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΙΣΤΗΤΙΚΗΣ

- Αποφύγετε να είστε πρόσωπο με πρόσωπο με τον ασθενή.
- Όταν φροντίζετε μικρά παιδιά που νοσούν, τοποθετήστε το πηγούνι τους στον ώμο σας ώστε να μην βήχουν στο πρόσωπο σας.
- Καθαρίστε τα χέρια σας με σαπούνι και νερό ή χρησιμοποιήστε αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα μετά από κάθε επαφή με τον ασθενή ή αφού έχετε χειριστεί χρησιμοποιημένα χαρτομάντιλα, ή ακάθαρτο ιματισμό.
- Εάν ανήκετε στις ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη, τότε πρέπει να αποφεύγετε τη στενή επαφή (σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων) με τον ασθενή. Εάν είναι αδύνατη η αποφυγή στενής επαφής, συστήνεται η χρήση απλής χειρουργικής μάσκας εφόσον είναι καλά ανεκτή. Μετά την αφαίρεση της μάσκας πρέπει να ακολουθεί προσεκτική υγιεινή των χεριών.
- Επικοινωνήστε με ιατρό για το ενδεχόμενο προφυλακτικής χορήγησης αντι-ϊικών φαρμάκων. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να λάβετε αντι-ϊικά φάρμακα χωρίς να υπάρχει οδηγία από ιατρό.
- Παρακολουθήστε την κατάσταση της υγείας σας και των υπολοίπων κατοίκων του σπιτιού για πιθανή εμφάνιση συμπτωμάτων συμβατών με γρίπη (π.χ πυρετός, βήχας, καταρροή.) Σε τέτοια περίπτωση αναζητήστε ιατρική αξιολόγηση. Κατά την προσέλευση στους χώρους ιατρικής εξέτασης είναι

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΦΗΜΕΡΙΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΡΙΠΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΩΡΕΣ	
	08:00-14:30	14:30-08:00 (επομένης)
		ΣΩΤΗΡΙΑ
Τρίτη, 4 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΓΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ "ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ"
Τετάρτη, 5 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ
Πέμπτη, 6 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
Παρασκευή, 7 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΩΤΗΡΙΑ
Σάββατο, 8 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΓΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ "ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ"
Κυριακή, 9 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ
Δευτέρα, 10 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
Τρίτη, 11 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΩΤΗΡΙΑ
Τετάρτη, 12 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΓΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ "ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ"
Πέμπτη, 13 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ
Παρασκευή, 14 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
Σάββατο, 15 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΩΤΗΡΙΑ
Κυριακή, 16 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΓΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ "ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ"
Δευτέρα, 17 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ
Τρίτη, 18 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
Τετάρτη, 19 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΩΤΗΡΙΑ
Πέμπτη, 20 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΓΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ "ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ"
Παρασκευή, 21 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ
Σάββατο, 22 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
Κυριακή, 23 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΩΤΗΡΙΑ
Δευτέρα, 24 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΓΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ "ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ"
Τρίτη, 25 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ
Τετάρτη, 26 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
Πέμπτη, 27 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΩΤΗΡΙΑ
Παρασκευή, 28 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΓΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ "ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ"
Σάββατο, 29 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ
Κυριακή, 30 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
Δευτέρα, 31 Αύγουστος 2009	ΑΤΤΙΚΟΝ	

Για παιδιατρικά περιστατικά εφημερεύει καθημερινά το ΓΝΠΑ "Η Αγία Σοφία"

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
(Ε.Κ.ΕΠ.Υ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΦΗΜΕΡΙΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΡΙΠΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ ΕΓΚΥΟΥΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΩΡΕΣ
	08:00-08:00 (επομένης)
Τρίτη, 4 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Τετάρτη, 5 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Πέμπτη, 6 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Παρασκευή, 7 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Σάββατο, 8 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Κυριακή, 9 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Δευτέρα, 10 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Τρίτη, 11 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Τετάρτη, 12 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Πέμπτη, 13 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Παρασκευή, 14 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Σάββατο, 15 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Κυριακή, 16 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Δευτέρα, 17 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Τρίτη, 18 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Τετάρτη, 19 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Πέμπτη, 20 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Παρασκευή, 21 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Σάββατο, 22 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Κυριακή, 23 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Δευτέρα, 24 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Τρίτη, 25 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Τετάρτη, 26 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Πέμπτη, 27 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Παρασκευή, 28 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Σάββατο, 29 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"
Κυριακή, 30 Αύγουστος 2009	Γ.Ν. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ"
Δευτέρα, 31 Αύγουστος 2009	Γ.Ν.Α. "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ"

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
&
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΦΗΜΕΡΙΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΡΙΠΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

	6-Αυγ	7-Αυγ	8-Αυγ	9-Αυγ	10-Αυγ
ΑΧΕΠΑ			v		v
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ		v		v	
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ	v				
ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ (παιδιατρικά)	v				

	11-Αυγ	12-Αυγ	13-Αυγ	14-Αυγ	15-Αυγ	16-Αυγ	17-Αυγ	18-Αυγ	19-Αυγ	20-Αυγ
ΑΧΕΠΑ		v				v		v		v
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ			v		v		v			
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ	v			v					v	
ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ (παιδιατρικά)	v			v					v	

	21-Αυγ	22-Αυγ	23-Αυγ	24-Αυγ	25-Αυγ	26-Αυγ	27-Αυγ	28-Αυγ	29-Αυγ	30-Αυγ	31-Αυγ
ΑΧΕΠΑ				v		v		v			
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	v		v		v				v		v
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ		v					v			v	
ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ (παιδιατρικά)		v					v			v	

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

**ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ
ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΕΝΩΝ ΕΠΑΦΩΝ ΤΟΥΣ**

Ιούλιος 2009

Το παρόν έγγραφο περιέχει επικαιροποιημένες οδηγίες για τη χρήση των αντι-ιικών φαρμάκων κατά την τρέχουσα περίοδο και βασίζεται στα μέχρι στιγμής διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα. Οι οδηγίες αυτές μπορεί να υποστούν τροποποίηση καθώς περισσότερα στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα, τις ανεπιθύμητες ενέργειες, την ευαισθησία του ιού στα αντι-ιικά και το φάσμα της κλινικής βαρύτητας της νόσου, συλλέγονται.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΙΚΩΝ ΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΓΡΙΠΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1:

Για τη θεραπεία ασθενών με λοίμωξη από τον ιό γρίπης Α/Η1Ν1 μπορεί να χορηγηθεί οσελταμίβιρη ή ζαναμιβίρη.

Η απόφαση της χορήγησης αντι-ιικών φαρμάκων βασίζεται κυρίως στην κλινική εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδείξεων θεραπείας από τους υπεύθυνους ιατρούς. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, ασθενείς που εμφανίζουν ήπιες κλινικές εκδηλώσεις εμπύρετης λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος, δε χρειάζεται να λάβουν αντι-ιική θεραπεία εκτός εάν ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη.

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων οι ασθενείς με λοίμωξη από τον ιό γρίπης Α/Η1Ν1 που δεν ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη, παρουσιάζουν συμπτώματα αυτοπεριοριζόμενης λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος και συνεπώς το όφελος που προκύπτει από τη χορήγηση αντι-ιικών είναι πολύ περιορισμένο.

Στην παρούσα φάση, η χορήγηση αντι-ιικής θεραπείας μπορεί να θεωρείται απαραίτητη και εφόσον είναι σύμφωνη η κρίση των θεραπόντων ιατρών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Νοσηλεύόμενοι ασθενείς με συμπτώματα γρίπης ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον ιό γρίπης Α/Η1Ν1
- Ασθενείς με συμπτώματα γρίπης ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον ιό γρίπης Α/Η1Ν1 που ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη.

Ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη (συστάσεις χορήγησης αντι-ϊικής αγωγής)

Στην παρούσα φάση οι ομάδες αυτές δε διαφοροποιούνται ιδιαίτερα από τις ήδη ισχύουσες για την εποχική γρίπη. Δεν αποκλείεται με τη συλλογή περισσότερων επιδημιολογικών και κλινικών δεδομένων να υπάρξει κάποια τροποποίηση.

- Άτομα με χρόνια νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος (περιλαμβάνονται και άτομα που λαμβάνουν αγωγή για άσθμα) ή του καρδιαγγειακού συστήματος (εξαιρείται η απλή υπέρταση), άτομα με χρόνιες νεφρικές, ηπατικές, νευρολογικές, νευρομυϊκές, αιματολογικές ή μεταβολικές διαταραχές (περιλαμβάνονται και σακχαρώδης διαβήτης και μεγάλη παχυσαρκία με $BMI \geq 40$), άτομα σε ανοσοκαταστολή η οποία προκαλείται από νόσημα ή λήψη φαρμάκων (περιλαμβάνεται λοίμωξη με HIV και μακροχρόνια λήψη κορτικοειδών)
- Άτομα μικρότερα από 19 ετών που λαμβάνουν μακροχρόνια αγωγή με ασπιρίνη.
- Έγκυες γυναίκες (αντι-ϊική αγωγή συνιστάται μετά το πρώτο τρίμηνο της κύησης).
- Παιδιά ηλικίας μικρότερης των 5 ετών (ο κίνδυνος σοβαρών επιπλοκών από εποχική γρίπη είναι μεγαλύτερος σε παιδιά ηλικίας μικρότερης των 2 ετών)
- Άτομα 65 ετών και άνω
- Τρόφιμοι οίκων ευγηρίας ή άλλων χώρων φροντίδας ατόμων με χρόνια προβλήματα υγείας

Κατά συνέπεια ο εργαστηριακός έλεγχος για την επιβεβαίωση της λοίμωξης από τον ιό A/H1N1, η θεραπευτική χορήγηση αντι-ϊικών καθώς και η χορήγηση χημειοπροφύλαξης συστήνεται να περιορίζεται στα άτομα που νοσηλεύονται ή ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου.

Στις περιπτώσεις που αποφασίζεται η χορήγηση αντι-ϊικής θεραπείας, αυτή πρέπει να ξεκινά όσο το δυνατό συντομότερα μετά την έναρξη των συμπτωμάτων και κατά προτίμηση εντός των πρώτων 48 ωρών. Υπάρχουν μελέτες που αφορούν στη θεραπεία της εποχικής γρίπης και συνηγορούν υπέρ μείωσης της θνητότητας και της διάρκειας νοσηλείας ακόμη και σε περιπτώσεις έναρξης της αντι-ϊικής θεραπείας μετά την πάροδο 48 ωρών από την έναρξη των συμπτωμάτων. **Η συνιστώμενη διάρκεια θεραπείας είναι 5 ημέρες.**

Σημειώνεται ότι η χορήγηση ζαναμιβίρης δεν συνιστάται σε άτομα με υποκείμενο νόσημα του αναπνευστικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένου του άσθματος και της χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΪΙΚΩΝ ΩΣ ΧΗΜΕΙΟΠΡΟΦΥΛΑΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ ΓΡΙΠΗΣ A/H1N1

Ως χημειοπροφύλαξη μπορεί να χορηγηθεί οσελταμιβίρη ή ζαναμιβίρη.

Η συνιστώμενη διάρκεια χορήγησης χημειοπροφύλαξης μετά από έκθεση στον ιό γρίπης A/H1N1 είναι **10 ημέρες** μετά την τελευταία γνωστή έκθεση.

Η χορήγηση χημειοπροφύλαξης με οσελταμιβίρη ή ζαναμιβίρη μπορεί να συστηθεί σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Άτομα που ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση και εμφάνιση επιπλοκών από τη γρίπη και ήρθαν σε στενή επαφή με άρρωστο που εμφανίζει συμπτώματα γρίπης ή είναι επιβεβαιωμένο κρούσμα νέας γρίπης A/H1N1.
- Επαγγελματίες υγείας που ήρθαν σε στενή επαφή με άρρωστο που εμφανίζει συμπτώματα γρίπης ή είναι επιβεβαιωμένο κρούσμα νέας γρίπης A/H1N1, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταδοτικότητας του ασθενή, χωρίς επαρκή εφαρμογή μέτρων ατομικής προστασίας.

Στην παρούσα φάση ως περίοδος μεταδοτικότητας ορίζεται το χρονικό διάστημα από μια ημέρα προ έως και 7 ημέρες μετά την έναρξη των συμπτωμάτων του ασθενή. Σημειώνεται ότι στα παιδιά και ιδιαίτερα στα μικρότερα παιδιά, καθώς και στους ανοσοκατασταλαμένους η περίοδος μεταδοτικότητας μπορεί να είναι παρατεταμένη.

Ως άτομα που θεωρούνται στενές επαφές κρούσματος γρίπης ορίζονται:

- Άτομα που έχουν παράσχει φροντίδα σε ασθενή
- Άτομα που έχουν διαβιώσει με ασθενή
- Άτομα που ήλθαν σε άμεση επαφή με εκκρίσεις του αναπνευστικού συστήματος ή σωματικά υγρά κάποιου ασθενή

Πίνακας 1: Συνιστώμενο δοσολογικό σχήμα θεραπείας ή χημειοπροφύλαξης για τον νέο ιό γρίπης A/H1N1 (πηγή: CDC, από τις κατευθυντήριες οδηγίες IDSA για την εποχική γρίπη)

	Θεραπεία	Χημειοπροφύλαξη
Οσελταμιβίρη		
Ενήλικες	75mg δύο φορές την ημέρα για 5 ημέρες	75 mg μία φορά την ημέρα
Παιδιά (άνω των 12 μηνών) Βάρος σώματος:		
<15 kg	30 mg δύο φορές την ημέρα	30 mg μία φορά την ημέρα
15-23 kg	45 mg δύο φορές την ημέρα	45 mg μία φορά την ημέρα
24-40 kg	60 mg δύο φορές την ημέρα	60 mg μία φορά την ημέρα
>40 kg	75 mg δύο φορές την ημέρα	75 mg μία φορά την ημέρα
Ζαναμιβίρη		
Ενήλικες	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) δύο φορές την ημέρα	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) μία φορά την ημέρα
Παιδιά	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) δύο φορές την ημέρα (σε παιδιά ηλικίας >7 ετών)	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) μία φορά την ημέρα (σε παιδιά ηλικίας >5 ετών)

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΤΟΥ 1 ΕΤΟΥΣ

Τα παιδιά ηλικίας μικρότερης του ενός έτους βρίσκονται σε μεγαλύτερο κίνδυνο για την εμφάνιση επιπλοκών από την εποχική γρίπη σε σύγκριση με τα μεγαλύτερα παιδιά. Ακόμα μεγαλύτερο κίνδυνο αντιμετωπίζουν τα βρέφη ηλικίας κάτω των έξι μηνών. Δεν υπάρχουν προς το παρόν συγκριτικά δεδομένα για τον κίνδυνο εμφάνισης επιπλοκών σε περιπτώσεις λοίμωξης από νέο ιό γρίπης A/H1N1 ανά ηλικιακή ομάδα στα παιδιά.

Περιορισμένα είναι επίσης τα δεδομένα που υπάρχουν για τη χρήση της οσελταμιβίρης ή της ζαναμιβίρης σε παιδιά μικρότερα του έτους. Σύμφωνα όμως με αυτά, οι ενδείξεις σοβαρών ανεπιθύμητων ενεργειών είναι σπάνιες, ενώ δε φαίνεται να υπάρχουν στοιχεία για αυξημένη τοξικότητα σχετιζόμενη με τη μικρή ηλικία.

Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να συνυπολογίζουν το γεγονός των περιορισμένων δεδομένων για την ασφάλεια της οσελταμιβίρης πριν τη λήψη της απόφασης για τη χορήγηση της σε βρέφη με σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις και επιβεβαιωμένη λοίμωξη από το νέο ιό A/H1N1 και ή σε βρέφη που έχουν έρθει σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα γρίπης από το νέο ιό A/H1N1. Στην περίπτωση που αποφασιστεί η χορήγηση της οσελταμιβίρης, πρέπει να υπάρχει στενή παρακολούθηση για το ενδεχόμενο εμφάνισης ανεπιθύμητων ενεργειών.

Λόγω της αυξημένης νοσηρότητας και θνητότητας της γρίπης σε βρέφη και της αναμενόμενης αποτελεσματικότητας της οσελταμιβίρης σε περιπτώσεις λοίμωξης βρεφών από το νέο ιό γρίπης A/H1N1, ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA), υπό τη διαδικασία της έγκρισης για επείγουσα χρήση (Emergency Use Authorization) ενέκρινε πρόσφατα τη χορήγηση της.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA, European Medicines Agency) εξέδωσε τις ακόλουθες οδηγίες σχετικά με τη χρήση της οσελταμιβίρης σε βρέφη κάτω του έτους:

- Οσελταμιβίρη χορηγείται για τη θεραπεία της γρίπης σε βρέφη κάτω του έτους.
- Η δοσολογία της οσελταμιβίρης για τη θεραπεία βρεφών κάτω του έτους είναι 2 - 3 mg/kg δύο φορές την ημέρα, για 5 ημέρες.
- Οι ενδείξεις χορήγησης οσελταμιβίρης ως χημειοπροφύλαξη μετά από επαφή με τον ιό της γρίπης A/H1N1 σε βρέφη κάτω του έτους, πρέπει να αξιολογούνται από τους ιατρούς με πολύ προσοχή. Στις περιπτώσεις που τελικά αποφασίζεται η χορήγηση της οσελταμιβίρης, η δόση είναι 2 - 3 mg/kg μία φορά την ημέρα για 10 ημέρες. (Δεν πρέπει η χορήγηση να ξεπερνά το διάστημα των 10 ημερών).
- Είναι απαραίτητη η ιατρική επίβλεψη των βρεφών που λαμβάνουν θεραπεία με οσελταμιβίρη και ιδιαίτερα τα βρέφη κάτω των 3 μηνών πρέπει να παρακολουθούνται σε νοσοκομειακό περιβάλλον.

ΠΡΟΣΟΧΗ! απαγορεύεται η χρήση ασπιρίνης, ή προϊόντων που περιέχουν ασπιρίνη για συμπτωματική ανακούφιση (π.χ. πυρετού, κεφαλαλγίας, μυαλγιών) ιδιαίτερα σε εφήβους και παιδιά με γριπώδη συνδρομή, λόγω του αυξημένου κινδύνου συνδρόμου Reye. Για τη συμπτωματική αντιμετώπιση μπορούν να χρησιμοποιηθούν άλλες κατηγορίες φαρμάκων όπως η παρακεταμόλη και τα μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη.

ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟΥΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

Η χρήση αντι-ιικών φαρμάκων για θεραπεία και χημειοπροφύλαξη αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για τον έλεγχο επιδημιών εποχικής γρίπης σε νοσοκομεία, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων και σε ιδρύματα χρονίως πιασχόντων.

Στις περιπτώσεις εμφάνισης επιδημιών από το νέο ιό γρίπης Α/Η1Ν1 σε τέτοιους χώρους, συστήνεται η χορήγηση οσελταμιβίρης ή ζαναμιβίρης για τη θεραπεία των ασθενών καθώς και η έγκαιρη έναρξη της χημειοπροφύλαξης για την αποφυγή της διασποράς της λοίμωξης. Η χημειοπροφύλαξη με οσελταμιβίρη ή ζαναμιβίρη πρέπει να χορηγηθεί σε όλους τους μη ασθενείς που νοσηλεύονται-διαμένουν στους χώρους αυτούς για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 2 εβδομάδων. Εάν τα αποτελέσματα της επιτήρησης καταδεικνύουν την ύπαρξη νέων κρουσμάτων, η χημειοπροφύλαξη πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον 7 – 10 ημέρες από την έναρξη των συμπτωμάτων του τελευταίου ασθενή.

Σε συνδυασμό με τη χορήγηση αντι-ιικών πρέπει να λαμβάνονται και άλλα μέτρα περιορισμού της επιδημίας όπως κοινά μέτρα ελέγχου λοιμώξεων, συν-νοσηλεία (cohorting) ασθενών με γριπώδη συνδρομή, περιορισμός μετακινήσεων προσωπικού μεταξύ των τμημάτων ή των κτιρίων, περιορισμός και έλεγχος των επισκεπτών και ενεργητική επιτήρηση για την έγκαιρη ανίχνευση νέων κρουσμάτων.

Ανάλογες οδηγίες για τη χορήγηση χημειοπροφύλαξης μπορεί να εφαρμοστούν και για τον έλεγχο επιδημιών γρίπης σε άλλους κλειστούς χώρους με συνθήκες συγχρωτισμού (π.χ. σωφρονιστικά ιδρύματα).

**ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
ΚΛΙΝΙΚΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ
(φαρυγγικού επίχρισματος ή εκπλύματος)
ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΡΙΠΗΣ**

Για πληροφορίες από Εργαστήρια Αναφοράς:
 Ινστιτούτο Παστέρ: 210.6478.800-210.6478.816
 Β' Μικρ. Εργ. ΑΠΘ: 2310.999.101
 Μικρ. Εργ. Παν. Αθ: 210.7462.140

▶ Μονάδα Υγείας:	ΕΒΔΟΜΑΔΑ	Αφήστε κενά
▶ Όνιο ιατρού:	τηλ. επικοινωνίας Α.Α. ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	
▶ Δείγμα: ☐ Ρινικό επίχρισμα ☐ Φαρυγγικό έκπλυμα ☐ Φαρυγγικό επίχρισμα ☐ Άλλο, Τι:	ΗΜΕΡΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	____/____/____
▶ Ημέρια λήψης δείγματος: ____/____/____	Α.Α. ΣΤΟ ΚΕΕΛΠΝΟ	

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

▶ Επώνυμο:	▶ Όνομα: .....
▶ Ηλικία: ..... ετών (σε συμπληρωμένα έτη)	▶ Φύλο: ☐ Άρρεν ☐ Θήλυ
▶ Κατοικία: • Νομός:	• Πόλη/χωριό: .....
▶ Έχει αλλοδαπή εθνικότητα; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ → Χώρα:	
▶ Ανήκει σε συρροή κρουσμάτων ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ → Τι:	

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ & ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ

ΝΟΣΗΛΕΙΑ

▶ Ταξίδι/διαμονή στο εξωτερικό κατά τις 7 ημέρες πριν από την έναρξη των συμπτωμάτων; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ - Εάν ταξίδι: - Πού: ..... - Ημέρια άφιξης:	▶ Εισαγωγή στο νοσοκομείο; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
▶ Εμβολιασμός για εποχιακή γρίπη την <u>φετινή</u> περίοδο (δηλ. από τον τελευταίο Σεπτέμβρη); ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	▶ Σε ΜΕΘ; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
▶ Εμβολιασμός για πνευμονιόκοκκο κατά τα τελευταία 5 έτη: ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	▶ Αναπνευστήρας; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
▶ Εμβολιασμός για νέα γρίπη Η1Ν1: ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ-1 δόση ☐ ΝΑΙ-2 δόσεις	▶ Λαμβάνει οξυγόνο; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
	▶ Λαμβάνει αντιική αγωγή; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
	Τι: .....

ΚΛΙΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

▶ Ημέρια έναρξης συμπτωμάτων: ____/____/____	▶ Ημέρια εισαγωγής στο νοσοκομείο σας: ____/____/____
• Πυρετός ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ → Μέγιστος πυρετός: ..... °C	
ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ (τασεκ σε ☐ & περιγραφή παρακάτω)	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (τασεκ σε ☐ & περιγραφή)
• Δύσπνοια ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Χρόνιο νόσημα αναπνευστικού ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• ARDS ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Χρόνιο καρδιαγγειακό νόσημα ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Πνευμονία ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Χρόνια νεφρική ή ηπατική διαταραχή ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
- Εάν ΝΑΙ: ☐ Ιογενής ☐ Βακτηριακή ☐ Άγνωστο	• Ανοσοκαταστολή (νόσος ή θεραπεία) ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Καρδιαγγειακές επιπλοκές ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Μεταβολικό νόσημα (περιλ. ΣΔ) ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Εκδηλώσεις από ΚΝΣ ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Νευρολογικό ή νευρομυϊκό νόσημα ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Πολυοργανική ανεπάρκεια ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Εγκυμοσύνη ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Άλλο ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Άλλο ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

----- Αφήστε κενά τα παρακάτω -----

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ Ινστ. Παστέρ Β' Μικρ. Εργ. ΑΠΘ Μικρ. Εργ. Παν. Αθ.

- Ανίχνευση ιού γρίπης; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ → Τύπος/υποτύπος:
- Ανίχνευση άλλου ιού; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ → Τι:

ΔΕΛΤΙΟ ΔΗΛΩΣΗΣ
ΣΥΡΡΟΗΣ ΚΡΟΥΣΜΑΤΩΝ ΜΕ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΡΙΠΗΣ

Είναι απαραίτητο να γίνεται δήλωση συρροής κρουσμάτων με κλινικές εκδηλώσεις γρίπης (3 ή περισσότεροι ασθενείς) που διαβιούν, διαμένουν προσωρινά, σπουδάζουν, εργάζονται ή συνευρίσκονται συχνά στον ίδιο χώρο (π.χ. νοσοκομεία, ιδρύματα, σχολεία, χώροι εργασίας κλπ.). (βλέπε "Κριτήρια Λήψης Δείγματος από τον Φάρυγγα για Έλεγχο Νέας Γρίπης Α(H1N1)ν": www.keelpno.gr)

Η δήλωση πρέπει να γίνεται ΑΜΕΣΩΣ με τον εντοπισμό συρροής κρουσμάτων.

ΙΑΤΡΟΣ / ΜΟΝΑΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΕΙ

▶ Μονάδα Υγείας:	▶ Ημερομηνία δήλωσης:
▶ Όνομα ιατρού:	▶ Τηλ. για επικοινωνία:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ ΟΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΕ Η ΣΥΡΡΟΗ ΚΡΟΥΣΜΑΤΩΝ

▶ Τόπος: • Νομός: • Πόλη/χωριό:
▶ Χώρος: ☐ Νοσοκομείο ☐ Ίδρυμα ατόμων με χρόνια νόσημα ☐ Ίδρυμα διαβίωσης παιδιών ☐ Οίκος ευγηρίας ☐ Χώρος εργασίας ☐ Σωφρονιστικό κατάστημα ☐ Σχολείο ☐ Βρεφικός Σταθμός / Νηπιαγωγείο ☐ Άλλος χώρος εκπαίδευσης ☐ Άλλο → Τι:
▶ Ονομασία χώρου/φορέα:
▶ Όνομα υπεύθυνου / ων:
▶ Τηλ. επικοινωνίας:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΡΡΟΗΣ ΚΡΟΥΣΜΑΤΩΝ

▶ Σύνολο ατόμων στο χώρο:	▶ Σύνολο ασθενών που εντοπίστηκαν:
▶ Ημ/νία έναρξης συμπτωμάτων πρώτου ασθενή που εντοπίστηκε: / /	
▶ Ελήφθη δείγμα από φάρυγγα κάποιων κρουσμάτων για έλεγχο γρίπης H1N1; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ →	Ονοματεπώνυμο ατόμων από τους οποίους ελήφθη δείγμα για έλεγχο H1N1:
▶ Περιγραφή – άλλες πληροφορίες:	1)
	2)
	3)
	4)
	5)

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Μάιος 2009

Για την αποτροπή της μετάδοσης όλων των λοιμώξεων του αναπνευστικού σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένης της γρίπης, τα ακόλουθα μέτρα ελέγχου πρέπει να εφαρμοστούν στο πρώτο σημείο της επαφής με έναν ενδεχομένως μολυσματικό ασθενή. Οι οδηγίες αυτές πρέπει να ενσωματωθούν στις πρακτικές ελέγχου λοιμώξεων ως ένα τμήμα των βασικών προφυλάξεων.

Οπτικά μηνύματα

Αναρτήστε αφίσες με μηνύματα στις εισόδους των χώρων παροχής υπηρεσιών υγείας (π.χ. ΤΕΠ, Εξωτερικά Ιατρεία) που ενημερώνουν τους ασθενείς και τα πρόσωπα που τους συνοδεύουν για την εφαρμογή μέτρων αναπνευστικής υγιεινής και την αναγκαιότητα άμεσης ενημέρωσης του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού για συμπτώματα αναπνευστικής λοίμωξης.

- **Ενημέρωση των ασθενών να αναφέρουν τα συμπτώματα γρίπης**
Υπογραμμίστε την ανάγκη να καλύπτουν το στόμα και τη μύτη τους κατά το βήχα και το φτάρνισμα και να καθαρίζουν τα χέρια τους.
- **Οδηγίες για την κάλυψη της μύτης και το υ στόματος κατά το βήχα**
Συμβουλές για να αποτραπεί η μετάδοση με κροοργανισμών με το βήχα και το φτάρνισμα
- **Οδηγίες για την αποφυγή επαφής των χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα**
- **Πληροφορίες για τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό**
Επίδειξη του τρόπου χρήσης και αφαίρεσης του ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού

Κανόνες αναπνευστικής υγιεινής

Τα ακόλουθα μέτρα συστήνονται για όλα τα άτομα με σημεία και συμπτώματα αναπνευστικής λοίμωξης:

- Καλύψτε τη μύτη και το στόμα κατά το βήχα ή το φτάρνισμα
- Χρησιμοποιήστε χαρτομάντιλα για τις εκκρίσεις και απορρίψτε τα στο κοντινότερο κάδο απορριμμάτων μετά από τη χρήση τους
- Εφαρμόστε υγιεινή των χεριών (πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό ή αλκοολούχο αντισηπτικό) μετά από επαφή με εκκρίσεις ή μολυσμένα αντικείμενα
- Αποφύγετε την επαφή των χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα

Στους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας πρέπει να εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητα των υλικών, που απαιτούνται για την αναπνευστική υγιεινή και την υγιεινή των χεριών, στους χώρους αναμονής ασθενών και συνοδών.

- Εξασφαλίστε χαρτομάντιλα και ποδοκίνητους κάδους απορριμμάτων.
- Παροχή δοχείων αλκοολούχου αντισηπτικού σε πολλά και προσβάσιμα για τους ασθενείς σημεία. Όπου είναι διαθέσιμοι νεροχύτες εξασφαλίστε σαπούνι και χειροπετσέτες μίας χρήσης.

Διαλογή και αρχική αντιμετώπιση ασθενών με συμπτώματα από το αναπνευστικό

Κατά τη διάρκεια των περιόδων αυξημένης δραστηριότητας αναπνευστικών λοιμώξεων στην κοινότητα (π.χ. όταν υπάρχει αυξημένη προσέλευση ασθενών με λοίμωξη αναπνευστικού), πρέπει να χορηγούνται απλές χειρουργικές μάσκες σε ασθενείς που βήχουν. Όταν είναι εφικτό συστήνεται στους ασθενείς που βήχουν να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον ενός μέτρου από τους υπόλοιπους ασθενείς.

Βασικές προφυλάξεις και προφυλάξεις σταγονιδίων

Συμβουλευτέ το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό να εφαρμόζει τις βασικές προφυλάξεις και τις προφυλάξεις σταγονιδίων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ

ΥΓΙΕΙΝΗ ΧΕΙΡΩΝ

- ◀ Πριν και μετά την επαφή (αρνητικό) με τον ασθενή
- ◀ Πριν και μετά τη χρήση γαντιών
- ◀ Αντισηπνά χεριών με αλκοολούχο διάλυμα, όταν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα

ΧΡΗΣΗ ΓΑΝΤΙΩΝ

- ◀ Πριν αντίτετε βιολογικά υγρά του σώματος (πύση, έκθεση σε αίμα, υγρά παραγεταύσεων, εκρίσεις κ.λ.π.) και μολυσμένα αντικείμενα
- ◀ Πριν αντίτετε βιολογόνους και παρωχές με λύση συνεχούς του δέρματος

ΧΡΗΣΗ ΜΑΣΚΑΣ – ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΓΥΑΛΙΩΝ

- ⊕ Για την προστασία ματιών, μύτης και στόματος όταν υπάρχει κίνδυνος απάνταξης βιολογικών υγρών ή διαλυμάτων

ΧΡΗΣΗ ΜΠΛΟΥΖΑΣ

- ⊕ Για την προστασία του δέρματος και των ανδράματων κατά τη διάρκεια νοσηλείας ή περιβατακής πράξης, όπου υπάρχει κίνδυνος απάνταξης βιολογικών υγρών ή διαλυμάτων

ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ ΣΤΑΓΟΝΙΔΙΩΝ

ΧΩΡΟΣ ΑΣΘΕΝΗ

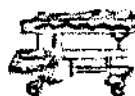
- Ιδιαίτερο δωμάτιο, αν είναι εφικτό
- Αν συνυπάρχει με άλλους ασθενείς, απόσταση τουλάχιστον 1m μεταξύ των ασθενών

ΧΡΗΣΗ ΜΑΣΚΑΣ

- Φοράτε μάσκα, αν πλησιάσετε τον ασθενή σε απόσταση μικρότερη του 1 m

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΣΘΕΝΗ

- Περιορίζετε τις μετακινήσεις του ασθενή στις απολύτως απαραίτητες
- Κατά τη μεταφορά, φοράτε μάσκα στον ασθενή
- Ενημερώνετε το Προσωπικό του Τμήματος Υποδοχής του Ασθενούς

**ΔΕΛΤΙΟ ΔΗΛΩΣΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟΥ ΚΡΟΥΣΜΑΤΟΣ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α(Η1Ν1)Ν
ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ**

Είναι απαραίτητο να γίνεται δήλωση για την ΕΚΒΑΣΗ και ορισμένα ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ κάθε εργαστηριακά επιβεβαιωμένου κρούσματος νέας γρίπης Α(Η1Ν1)ν που νοσηλεύτηκε σε νοσοκομείο, με την έξοδο του ασθενούς από το νοσοκομείο (ίαση ή ανάρρωση, παραπομπή ή μεταφορά, θάνατος) [βλέπε ορισμό κρούσματος: www.keelrpo.gr]

Η δήλωση πρέπει να γίνεται ΑΜΕΣΩΣ με την έξοδο του ασθενή από το Νοσοκομείο.

▶ Μονάδα Υγείας:	▶ Ημ/νία δήλωσης:
▶ Όν/μο ιατρού:	▶ Τηλ. για επικοινωνία:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

▶ Επώνυμο:	▶ Όνομα: .....
▶ Ηλικία: ..... ετών (σε συμπληρωμένα έτη)	▶ Φύλο: ☐ Άρρεν ☐ Θήλυ
▶ Κατοικία: • Νομός:	• Πόλη/χωριό: .....
▶ Έχει αλλοδαπή εθνικότητα; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ → Χώρα:	
▶ Ημ/νία έναρξης συμπτωμάτων: ____/____/____	▶ Ημ/νία εισαγωγής στο νοσοκομείο σας: ____/____/____

ΕΚΒΑΣΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

☐ Ίαση ή σε ανάρρωση	▶ Ημ/νία εξόδου ή θανάτου: ____/____/____
☐ Παραπομπή ή μεταφορά σε άλλο νοσοκομείο	▶ Εργαστήριο που διέγνωσε νέα γρίπη Α(Η1Ν1)ν:
☐ Θάνατος	

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ (τσεκ σε & περιγραφή παρακάτω)

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (τσεκ σε & περιγραφή)

• Δύσπνοια ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Χρόνιο νόσημα αναπνευστικού ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• ARDS ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Χρόνιο καρδιαγγειακό νόσημα ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Πνευμονία ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Χρόνια νεφρική ή ηπατική διαταραχή ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
- Εάν ΝΑΙ: ☐ Ιογενής ☐ Βακτηριακή ☐ Αγνωστο	• Ανοσοκαταστολή (νόσος ή θεραπεία) ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Καρδιαγγειακές επιπλοκές ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Μεταβολικό νόσημα (περιλ. ΣΔ) ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Εκδηλώσεις από ΚΝΣ ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Νευρολογικό ή νευρομυϊκό νόσημα ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Πολυοργανική ανεπάρκεια ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Εγκυμοσύνη ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
• Άλλο ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	• Άλλο ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

▶ Νοσηλεύθηκε σε ΜΕΘ; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	▶ Έλαβε αντιική αγωγή; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
▶ Μπηχέ σε αναπνευστήρα; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	Τι; .....
▶ Έλαβε οξυγόνο; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	▶ Έλαβε αντιβιοτικά; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ
▶ Νοσηλεύθηκε σε απομόνωση; ☐ ΟΧΙ ☐ ΝΑΙ	Τι; .....

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1
ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα, η νέα γρίπη Α(Η1Ν1) χαρακτηρίζεται από ευρεία και ταχεία εξάπλωση και από ήπιες κλινικές εκδηλώσεις βραχείας διάρκειας στη μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων. Κατά το επόμενο διάστημα, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των ασθενών από νέα γρίπη και αναλογικά ο αριθμός αυτών που νοσούν σοβαρά και χρειάζονται νοσηλεία, παρότι η αναλογία τους στο σύνολο των ασθενών με νέα γρίπη είναι μικρή. Στους ασθενείς αυτούς με σοβαρή νόσηση ή με κίνδυνο για σοβαρή νόσηση εστιάζει η νέα φάση που ονομάζεται **ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ**.

Στις 15 Ιουλίου 2009, ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ότι για την αντιμετώπιση της επιδημίας νέας γρίπης μεταβαίνουμε στην **Ελλάδα από τη φάση περιχαράκωσης του ιού στη φάση προστασίας των ασθενών**. Αυτό έχει ήδη γίνει σε αρκετές άλλες χώρες, όπως η Δανία, η Γαλλία, η Ελβετία, το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Σουηδία, η Βρετανία, οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Αυστραλία. Στις 16 Ιουλίου ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ανακοίνωσε ότι δεν έχει πλέον νόημα η εργαστηριακή διάγνωση και καταμέτρηση του συνόλου των κρουσμάτων νέας γρίπης.

Στην πρώτη φάση της επιδημίας ο κύριος στόχος ήταν η περιχαράκωση του ιού, με μέτρα όπως: η εντατική αναζήτηση κάθε κρούσματος νέας γρίπης με την πραγματοποίηση εργαστηριακού ελέγχου σε όλα τα ύποπτα περιστατικά, η σύσταση για απομόνωση των ασθενών και εφαρμογή μέτρων υγιεινής (μέτρα που έχουν μεγάλη αξία), η θεραπεία των ασθενών με αντι-ϊικά φάρμακα και η σχολαστική αναζήτηση των ατόμων που είχαν έρθει σε στενή επαφή με τους ασθενείς ώστε να χορηγηθεί χημειοπροφύλαξη με αντι-ϊικά. Κύριος στόχος της χορήγησης αντι-ϊικών φαρμάκων, τόσο ως θεραπείας στους ασθενείς όσο και ως χημειοπροφύλαξης στις στενές επαφές τους, ήταν η ελάττωση της διασποράς του ιού (με τη μείωση της διάρκειας των συμπτωμάτων στους ασθενείς και της πιθανότητας νόσησης στις επαφές τους).

Επίκεντρο του παρόντος κειμένου είναι οι αλλαγές στην αντιμετώπιση των ασθενών με κλινικές εκδηλώσεις γρίπης και των ασθενών με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη οι οποίες απορρέουν από τη μετάβαση από τη φάση περιχαράκωσης του ιού στη **ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ**.

ΦΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ

Στη φάση αυτή η προσοχή εστιάζεται στους ασθενείς με σοβαρές εκδηλώσεις της νόσου ή επιπλοκές καθώς και στα άτομα που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση και επιπλοκές από τη γρίπη. Παράλληλα, έμφαση δίνεται στην απομόνωση των ασθενών, κατά κανόνα στο σπίτι τους, εφόσον η κλινική τους εικόνα το επιτρέπει, και στα μέτρα ατομικής υγιεινής, στοχεύοντας στην καθυστέρηση της εξάπλωσης του ιού και όχι πλέον στην περιχαράκωση και αποτροπή της εξάπλωσής του.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΩΔΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ή ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΗ ΝΕΑ ΓΡΙΠΗ

Οι ασθενείς με ήπιες εκδηλώσεις γρίπης θα πρέπει να **παραμένουν** στο σπίτι τους για όσο διάστημα διαρκούν τα συμπτώματα και να **επικοινωνούν** με ιατρό εφόσον χρειαστεί. Οι ασθενείς με ήπια συμπτώματα γρίπης, ακόμη κι αν είχαν πρόσφατα ταξιδέψει σε προσβεβλημένη περιοχή ή είχαν έρθει σε επαφή με ασθενή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη, **ΔΕΝ** συνιστάται πλέον να καταφεύγουν στα νοσοκομεία για να νοσηλευθούν ή για να ληφθεί δείγμα ώστε να τεκμηριωθεί η διάγνωση της νέας γρίπης.

Πρέπει να τονιστεί ότι στη φάση προστασίας των ασθενών, κομβικό ρόλο έχει η άμεση παραμονή στο σπίτι των ασθενών με συμπτώματα γρίπης, χωρίς να χρειάζεται η εργαστηριακή επιβεβαίωση για το εάν πρόκειται για τη νέα γρίπη ή για άλλη ιογενή λοίμωξη. Αναλυτικές οδηγίες: στο επισυναπτόμενο έγγραφο «ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2009».

Έχει μεγάλη σημασία στην παρούσα φάση **τα νοσοκομεία να παραμείνουν επικεντρωμένα στην αντιμετώπιση των σοβαρών περιστατικών** που θα χρειαστούν ειδική εκτίμηση και νοσηλεία, τα οποία αναμένεται να αυξηθούν κατά το επόμενο διάστημα.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

Με ευθύνη της Διοίκησης του Νοσοκομείου και σε συνεργασία με την Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων, θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες προετοιμασίες για την αντιμετώπιση των περιστατικών με συμπτώματα γρίπης τόσο στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) όσο και στους χώρους νοσηλείας. **Οι στόχοι είναι:**

- η έγκαιρη ανίχνευση των συμπτωματικών ασθενών μέσω της διαλογής στην είσοδο του νοσοκομείου, με στόχο την αποτροπή μετάδοσης σε άλλους ασθενείς ή το προσωπικό.
- εισαγωγή στο νοσοκομείο για νοσηλεία μόνο όσων ασθενών κρίνεται αναγκαία βάσει της κλινικής εικόνας και των εργαστηριακών δεδομένων.
- η παροχή κατάλληλων φροντίδων υγείας στους ασθενείς και η νοσηλεία τους σε θαλάμους απομόνωσης
- η διασφάλιση συνθηκών νοσηλείας που αποτρέπουν την ενδονοσοκομειακή διασπορά του ιού
- η παροχή οδηγιών στους ασθενείς που δε χρήζουν νοσηλείας
- η άμεση δήλωση των κρουσμάτων στα συστήματα επιτήρησης που έχουν ενεργοποιηθεί στην παρούσα φάση της πανδημίας, όπως αναφέρονται παρακάτω.

Πρέπει να έχουν εξασφαλιστεί εκ των προτέρων η οργάνωση για την εύρυθμη λειτουργία των απαραίτητων χώρων διαλογής, αναμονής, εξέτασης και νοσηλείας των ασθενών. Λεπτομερέστερα, πρέπει να έχει γίνει πρόβλεψη για τα παρακάτω:

- Αυτόνομος χώρος (οικίσκος / περίπτερο) στη κεντρική πύλη του νοσοκομείου και πριν την είσοδο στα ΤΕΠ (αν είναι δυνατό) από την οποία θα περνούν όλοι οι ασθενείς που προσέρχονται για την αρχική διαλογή.
- Ειδικά διαμορφωμένος χώρος αναμονής και εξέτασης ασθενών με συμπτώματα γρίπης.
- Εξασφάλιση κατάλληλων θαλάμων νοσηλείας. Πρόβλεψη θα πρέπει να υπάρχει τόσο για τη διάθεση μονόκλινων θαλάμων νοσηλείας όσο και θαλάμων που θα χρησιμοποιηθούν για τη συν-νοσηλεία ασθενών. Οι θάλαμοι αυτοί συνιστάται να διαθέτουν ξεχωριστή τουαλέτα και να αερίζονται καλά.
- Σύμφωνα με το Σχέδιο Εκτάκτων Αναγκών «Περσέας»:
  - Σχεδιασμός για τη λειτουργία των κλινικών που θα δεχθούν τα περιστατικά για νοσηλεία (π.χ. παθολογικές, πνευμονολογικές κ.α.), καθώς και πρόβλεψη για ενδεχόμενη μετατροπή άλλων κλινικών ώστε να μπορούν και αυτές να συμβάλλουν στη νοσηλεία ασθενών με γρίπη.
  - Σχεδιασμός για πιθανή ανακατανομή χώρων και κλινικών με στόχο να χρησιμοποιηθεί ένας όροφος ή μια πτέρυγα του νοσοκομείου αποκλειστικά για νοσηλεία των περιστατικών αυτών. Σε περίπτωση που παρατηρείται ακόμα μεγαλύτερη συρροή κρουσμάτων, πρέπει να έχει γίνει πρόβλεψη για τη διάθεση τμήματος ή ορόφου ή και ολόκληρου κτιρίου του νοσοκομείου για τη περίθαλψη των ασθενών, αν αυτό είναι δυνατό.
  - Επαρκής εξοπλισμός των κλινικών που θα νοσηλεύουν ασθενείς με γρίπη καθώς και των εργαστηρίων των νοσοκομείων και εκ των προτέρων πρόβλεψη για την προμήθεια όλου του απαραίτητου υλικοτεχνικού εξοπλισμού, αναλώσιμων υλικών (όπως περιγράφονται παρακάτω) και φαρμακευτικών αποθεμάτων. Σε τακτά χρονικά διαστήματα πρέπει να γίνεται έλεγχος της επάρκειας και των ημερομηνιών λήξης των υλικών αυτών.
  - Πρόβλεψη για αναβολή προγραμματισμένων, μη επείγουσών εισαγωγών, προγραμματισμένων εγχειρήσεων στο νοσοκομείο καθώς και επιτάχυνση εξιτηρίων σε νοσηλευόμενους, αν το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας τους.
- Σχεδιασμός για την επαρκή κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού που στελεχώνει το κάθε νοσοκομείο (ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό, προσωπικό ασφαλείας και καθαριότητας) ώστε το νοσοκομείο να ανταποκρίνεται στις επιπρόσθετες ανάγκες που θα δημιουργηθούν. Πρέπει εκ των προτέρων να έχει γίνει υπολογισμός του ελάχιστου αριθμού προσωπικού ανά ειδικότητα και ανά βάρδια που απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία του νοσοκομείου και να διασφαλιστεί η συστηματική εκπαίδευση του για την αντιμετώπιση των αναγκών που θα προκύψουν.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΤΗΣ ΛΟΙΜΩΞΗΣ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ, ΣΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΦΑΣΗ

1. ΔΙΑΛΟΓΗ ΑΣΘΕΝΩΝ

Πρέπει να διασφαλίζεται η συστηματική διαλογή των ασθενών, πριν την είσοδό τους στο ΤΕΠ και στα Τακτικά Εξωτερικά Ιατρεία. Όλοι οι ασθενείς που προσέρχονται στο ΤΕΠ νοσοκομείων και άλλων χώρων παροχής υπηρεσιών υγείας πρέπει πριν εξετασθούν να

ερωτώνται από το εντεταλμένο προσωπικό του νοσοκομείου που θα βρίσκεται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο διαλογής (κατά προτίμηση αυτόνομος χώρος –περίπτερο/οικίσκος- κοντά στην πύλη εισόδου του νοσοκομείου) και θα φορά απλή χειρουργική μάσκα, για το εάν παρουσιάζουν συμπτώματα λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος (πυρετό, κυνάγχη, πονόλαιμο, καταρροή, δύσπνοια, βήχα κ.α.). Σε περίπτωση θετικής απάντησης πρέπει να τους χορηγείται μία απλή χειρουργική μάσκα και να οδηγούνται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο αναμονής και εξέτασης ασθενών με γριπώδη συνδρομή.

2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ

- Συνιστάται οι ασθενείς στο χώρο αναμονής να φορούν απλή χειρουργική μάσκα και εάν είναι εφικτό από τη διαμόρφωση του χώρου, να διατηρούν μία απόσταση 1 – 2 μέτρων μεταξύ τους.
- Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να συνιστούν στους ασθενείς του χώρου αναμονής να εφαρμόζουν σχολαστικά τα μέτρα αναπνευστικής υγιεινής και υγιεινής των χεριών, διαθέτοντας παράλληλα και την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή (μάσκες, χαρτομάντιλα, κάδοι απορριμμάτων, νιπτήρα και υγρό σαπουνί για το πλύσιμο των χεριών ή/και αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα).
- Συνιστάται ο ασθενής να εξετάζεται σε έναν καλά αεριζόμενο και απομονωμένο χώρο με κλειστή πόρτα. Στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο αυτό θα πρέπει να υπάρχουν: εξεταστικό κρεβάτι, χαρτομάντιλα, ένας ποδοκίνητος κάδος δίπλα στο εξεταστικό κρεβάτι με πλαστική ανθεκτική σακούλα για την απόρριψη των χαρτομάντιλων του ασθενή, ένα τροχήλατο με τον απαραίτητο εξοπλισμό για την εξέταση και διαχείριση του κρούσματος (χειρουργικές μάσκες, γάντια και γλωσσοπίεστρα μιας χρήσης, αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα, θερμόμετρα, πιεσόμετρα, περιχειρίδες και στηθοσκόπια) και ένας ποδοκίνητος κάδος για την απόρριψη του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας δίπλα στην πόρτα εξόδου. Ο χώρος συνιστάται να διαθέτει νιπτήρα με τρεχούμενο νερό για πλύσιμο χεριών με σαπουνί και δοχείο με αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα. Εάν το επιτρέπει η κατασκευή και η διαμόρφωση του χώρου, συνιστάται η διάθεση τουαλέτας με άμεση επικοινωνία με το χώρο αυτό ή οποία θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους ασθενείς. Ο εν λόγω χώρος θα πρέπει να έχει ξεχωριστή είσοδο από αυτή του ΤΕΠ, (εάν είναι εφικτό και δεν υπάρχει η δυνατότητα να βρίσκεται σε τελείως ξεχωριστό χώρο) και να αερίζεται επαρκώς. Στην περίπτωση κατά την οποία θα υπάρχει συρροή κρουσμάτων θα πρέπει να έχει προηγηθεί μέριμνα για αναδιαμόρφωση του χώρου εξέτασης σε μικρότερα δωμάτια - εξεταστήρια ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να εξετάζονται ταυτόχρονα περισσότεροι ασθενείς. Σημειώνεται ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται διαχωριστικά συστήματα από ύφασμα.

3. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

- Οι ενδείξεις για την αναγκαιότητα νοσηλείας των ασθενών σε νοσοκομείο αξιολογούνται από τους θεράποντες ιατρούς με τη συνεκτίμηση των κλινικών και εργαστηριακών δεδομένων που καθορίζουν τη βαρύτητα της νόσου.
- Οι ασθενείς με ήπια συμπτώματολογία πρέπει να παραμένουν και να αντιμετωπίζονται στο σπίτι τους, ακολουθώντας τις «ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΓΓΕ Ο ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2009» που επισυνάπτονται.

- Οι ασθενείς με γριπώδη συνδρομή ή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη που χρήζουν νοσηλείας σύμφωνα με την εκτίμηση του θεράποντος ιατρού, πρέπει να νοσηλεύονται σε συνθήκες απομόνωσης καθ' όλη τη διάρκεια της νοσηλείας τους σε μονόκλινο θάλαμο νοσηλείας. Ο θάλαμος νοσηλείας θα πρέπει να αερίζεται καλά, να έχει δική του τουαλέτα και νιπτήρα και να υπάρχει πρόβλεψη για ποδοκίνητο κάδο απορριμμάτων. Η πόρτα του θαλάμου θα πρέπει να είναι πάντα κλειστή.
- Σε περίπτωση που υπάρχει μεγάλη συρροή κρουσμάτων τότε οι ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον ιό της γρίπης A/H1N1 μπορούν να συν-νοσηλεύονται στον ίδιο θάλαμο (cohorting), με τήρηση απόστασης τουλάχιστον 1 έως 2 μέτρων μεταξύ των κλινών. Η συν-νοσηλεία αφορά μόνο ασθενείς με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη.
- Στις περιπτώσεις που οι μονόκλινοι θάλαμοι νοσηλείας δεν επαρκούν, τότε οι ασθενείς με γριπώδη συνδρομή και ισχυρή κλινική υποψία κοινής διάγνωσης, μπορούν να συν-νοσηλευτούν σε θάλαμο όπου θα τηρείται απόσταση μεταξύ των κλινών τουλάχιστον 1 έως 2 μέτρων.
- Κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του ασθενή ο ιατρικός εξοπλισμός (π.χ. στηθοσκόπια, περιχειρίδες, θερμομέτρα) πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για το συγκεκριμένο ασθενή. Όταν αυτό δεν είναι εφικτό πρέπει να διασφαλίζεται η απολύμανση του πριν και μετά από τη χρήση σε άλλον ασθενή (π.χ με διάλυμα αλκοόλης 70%).
- Ιδιαίτερης σημασίας είναι η συστηματική τήρηση διαδικασιών σχολαστικής καθαριότητας και απολύμανσης του χώρου νοσηλείας και των επιφανειών, καθώς και η εφαρμογή της υγιεινής των χεριών από τους ασθενείς, τους επισκέπτες και τους συνοδούς.
- Πρέπει να αποτρέπεται, όσο αυτό είναι δυνατό, οποιαδήποτε επαφή μεταξύ ασθενών με γριπώδη συνδρομή ή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη και ασθενών που νοσούν από άλλα νοσήματα.
- Το προσωπικό που θα απασχολείται με τη νοσηλεία των ασθενών και έρχεται σε άμεση επαφή μαζί τους, εκτός των βασικών προφυλάξεων πρέπει να λαμβάνει και τις προφυλάξεις σταγονιδίων.
- Το προσωπικό που ασχολείται με τη νοσηλεία ασθενών με γριπώδη συνδρομή ή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη, όπου υπάρχει η δυνατότητα, δε θα πρέπει να απασχολείται με τη φροντίδα ασθενών που νοσηλεύονται για άλλους λόγους. Η είσοδος στους θαλάμους συν-νοσηλείας πρέπει να περιορίζεται στο μικρότερο δυνατό αριθμό προσωπικού για την περίθαλψη των ασθενών.
- Επαγγελματίες υγείας που ανήκουν σε κάποια από τις ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσηση ή επιπλοκές από τη γρίπη (π.χ. έγκυες, ανοσοκατασταλμένοι), συνιστάται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε ασθενείς με γριπώδη συνδρομή ή με επιβεβαιωμένη νέα γρίπη
- Όλοι οι επαγγελματίες υγείας θα πρέπει να εμβολιαστούν με το εμβόλιο για τη νέα γρίπη A/H1N1, όταν αυτό είναι διαθέσιμο.
- Οι μετακινήσεις του ασθενή πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες. Για το σκοπό αυτό καλό θα ήταν όπου αυτό είναι εφικτό, να διατίθεται φορητό ακτινολογικό μηχάνημα για τους νοσηλευόμενους ασθενείς με γριπώδη συνδρομή ή επιβεβαιωμένη νέα γρίπη το οποίο μετά από κάθε χρήση του θα πρέπει να απολυμαίνεται με διάλυμα αλκοόλης 70% ή με διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου 10%. Στην περίπτωση που ο ασθενής θα πρέπει να μεταφερθεί σε άλλο χώρο, πρέπει να επιλέγεται ο συντομότερος δυνατός δρόμος και να ενημερώνεται το τμήμα/κλινική στην οποία μεταφέρεται ο ασθενής για να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα. Κατά τη

μεταφορά του ο ασθενής πρέπει να φορά απλή χειρουργική μάσκα. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό πρέπει να καλύπτει το στόμα και τη μύτη του κατά το βήχα ή το φτάρνισμα με χαρτομάντιλο. Το άτομο που συνοδεύει τον ασθενή πρέπει να φορά απλή χειρουργική μάσκα, γάντια και προστατευτική ποδιά μιας χρήσης.

- Οι **επισκέψεις προς τον ασθενή** πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες. Σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία μία επίσκεψη, αυτή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο σύντομη και ο επισκέπτης να εφαρμόζει σχολαστικά την υγιεινή των χεριών και να φορά απλή χειρουργική μάσκα. Εάν πρόκειται να προσφερθεί φροντίδα στον ασθενή, τότε οι συστάσεις προστασίας είναι αντίστοιχες με αυτές που ισχύουν για τους επαγγελματίες υγείας.
- Τα άτομα που εισήλθαν στο δωμάτιο νοσηλείας του ασθενή δεν πρέπει να πιάνουν τα μάτια, τη μύτη και το στόμα τους, όπως και τα αντικείμενα του περιβάλλοντος πριν εξέλθουν από το δωμάτιο, απορρίψουν τη μάσκα και τα γάντια, πλύνουν τα χέρια τους και κάνουν επάλειψη με αλκοολούχο αντισηπτικό. Για το σκοπό αυτό πρέπει να υπάρχει ακριβώς έξω από το δωμάτιο όπου νοσηλεύεται ο ασθενής κάδος με πλαστική σακούλα.
- Η **χρονική διάρκεια των προφυλάξεων** που λαμβάνονται για τον περιορισμό της διασποράς της λοίμωξης είναι, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, 7 ημέρες μετά την έναρξη των συμπτωμάτων. Σε περιπτώσεις παράτασης των συμπτωμάτων ή εμφάνισης επιπλοκών (π.χ. πνευμονία), τα μέτρα πρέπει να λαμβάνονται καθ'όλη τη διάρκεια της οξείας νόσησης. Τα παιδιά και οι ανοσοκατασταλμένοι πιθανώς να μεταδίδουν τον ιό για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και για το λόγο αυτό πρέπει τα μέτρα να λαμβάνονται για τουλάχιστον μία εβδομάδα μετά την υποχώρηση του πυρετού και των λοιπών συμπτωμάτων.
- Στις περιπτώσεις που ο ασθενής **λαμβάνει εξιτήριο** από το νοσοκομείο ενώ παραμένει μεταδοτικός, τα μέλη της οικογένειας του πρέπει να ενημερώνονται για τα μέτρα που θα λαμβάνουν κατά τη φροντίδα του ασθενούς στο σπίτι σύμφωνα με τις «ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ Α/Η1Ν1 ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ – ΙΟΥΛΙΟΣ 2009»).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΑΡΥΓΓΑ ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

Στην παρούσα φάση της “προστασίας των ασθενών” συνιστάται να λαμβάνεται δείγμα από τον φάρυγγα για έλεγχο νέας γρίπης Α/Η1Ν1 σε Εργαστήριο Αναφοράς Γρίπης στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Ασθενείς με σοβαρές εκδηλώσεις γρίπης ή επιπλοκές για τα οποία πραγματοποιήθηκε εισαγωγή σε νοσοκομείο (βλέπε ορισμό κρούσματος στις επισυναπτόμενες οδηγίες).
- Ασθενείς που κατέληξαν από ανεξήγητη οξεία νόσο του αναπνευστικού συστήματος.
- Συρροές κρουσμάτων με εκδηλώσεις γρίπης (3 ή περισσότεροι ασθενείς) που διαβιούν, διαμένουν προσωρινά, σπουδάζουν, εργάζονται ή συνευρίσκονται συχνά στον ίδιο χώρο (π.χ. νοσοκομεία, ιδρύματα, σχολεία, χώροι εργασίας κλπ.). Στις περιπτώσεις αυτές αρκεί η λήψη μικρού αριθμού δειγμάτων (π.χ. από 4-5 ασθενείς με τυπικές εκδηλώσεις γρίπης) ώστε να αποσαφηνιστεί το μικροβιολογικό αίτιο της συρροής.
- Σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος Ιατρού, θα μπορούσαν επίσης να ελέγχονται μεμονωμένοι ασθενείς σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις: μια ειδική περίπτωση στην οποία πρέπει να γίνει η σκέψη ελέγχου (ή επανελέγχου) είναι ασθενείς με εκδηλώσεις γρίπης που λαμβάνουν αντι-ιική αγωγή και, παρόλα αυτά, έχουν μη αναμενόμενη

παράταση της νόσου (ώστε να αναγνωρισθεί ενδεχόμενη ανάπτυξη ανθεκτικού στελέχους)· θα μπορούσε, τέλος, να γίνεται λήψη φαρυγγικού δείγματος από περιορισμένο αριθμό ασθενών σε περιοχές (π.χ. νομοί, πόλεις, νησιά) όπου δεν έχει τεκμηριωθεί μετάδοση της νέας γρίπης τοπικά.

ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΗΛΩΣΗ ΚΡΟΥΣΜΑΤΟΣ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

- Για κάθε ασθενή στον οποίο λαμβάνεται δείγμα από το φάρυγγα για εργαστηριακό έλεγχο νέας γρίπης Α/Η1Ν1, συμπληρώνεται απαραίτητως "Συνοδευτικό Δελτίο Αποστολής" και αποστέλλεται στο Κέντρο Αναφοράς Γρίπης ([βλέπε www.keelpno.gr](http://www.keelpno.gr)).
- Για κάθε ασθενή με σοβαρή νόσηση που νοσηλεύεται σε Νοσοκομείο και γίνεται εργαστηριακή επιβεβαίωση νέας γρίπης Α/Η1Ν1, με την έξοδό του από το Νοσοκομείο, συμπληρώνεται και αποστέλλεται στο ΚΕΕΛΠΝΟ το "Δελτίο Δήλωσης Εργαστηριακά Επιβεβαιωμένου Κρούσματος Νέας Γρίπης με την Έξοδο του Ασθενούς από το Νοσοκομείο" ([βλέπε www.keelpno.gr](http://www.keelpno.gr)).
- Για κάθε συρροή κρουσμάτων με κλινικές εκδηλώσεις γρίπης που εντοπίζεται, συμπληρώνεται και αποστέλλεται στο ΚΕΕΛΠΝΟ το "Δελτίο Δήλωσης Συρροής Κρουσμάτων με Κλινικές Εκδηλώσεις Γρίπης" ([βλέπε www.keelpno.gr](http://www.keelpno.gr)).

ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

1. Κατά τη διάρκεια νοσηλείας των ασθενών και την άμεση επαφή μαζί τους, οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να τηρούν τις βασικές προφυλάξεις και τις προφυλάξεις σταγονιδίων.

Τα σημαντικότερα σημεία για την προστασία το υ προσωπικού είναι:

- Η σωστή χρήση των απλών χειρουργικών масκών και των масκών υψηλής αναπνευστικής προστασίας.
- Η συστηματική εφαρμογή των κανόνων υγιεινής των χεριών.

Προφυλάξεις σταγονιδίων:

- Απλή χειρουργική μάσκα όταν δεν υπάρχει κίνδυνος για εκτίναξη αερολύματος ή μικροσταγονιδίων.
- Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίδεται στην υγιεινή των χεριών πριν και μετά από την επαφή με τον ασθενή καθώς και αμέσως μετά την απόρριψη της μάσκας.

Βασικές προφυλάξεις:

για διαδικασίες που ενέχουν τον κίνδυνο εκτίναξης βιολογικών υγρών (πυσιλίσματος) στο πρόσωπο και στο σώμα, ο ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Προστασία προσώπου, είτε με τη χρήση απλής χειρουργικής μάσκας και προστατευτικών γυαλιών ευρέως οπτικού πεδίου, είτε με τη χρήση ασπίδας προσώπου.
- Απλή προστατευτική ποδιά μιας χρήσης με μακριά μανίκια
- Γάντια μιας χρήσης

- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά από την επαφή με τον ασθενή καθώς και αμέσως μετά την απόρριψη του ατομικού εξοπλισμού προστασίας.

2. Κατά τη διάρκεια χειρισμών που μπορεί να προκαλέσουν την παραγωγή αερολύματος (π.χ. καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση, ενδοτραχειακή διασωλήνωση, χρήση νεφελοποιητών, αναρρόφηση αναπνευστικών εκκρίσεων, βρογχοσκόπηση κ.ά.), ο κίνδυνος μετάδοσης της λοίμωξης είναι υψηλός και ο ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- Μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (FFP3), οφθαλμική προστασία (π.χ. γυαλιά ευρέως οπτικού πεδίου ή ασπίδα προσώπου), καθαρή, μη αποστειρωμένη, ποδιά μίας χρήσης με μακριά μανίκια και γάντια (κάποιες από τις προαναφερθείσες διαδικασίες απαιτούν τη χρήση αποστειρωμένων γαντιών)
- Οι χειρισμοί αυτοί πρέπει να πραγματοποιούνται σε καλά αεριζόμενους χώρους, με την παρουσία του μικρότερου δυνατού αριθμού ατόμων
- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά από την επαφή με τον ασθενή καθώς και αμέσως μετά την απόρριψη του ατομικού εξοπλισμού προστασίας.

3. Κατά τη συλλογή κλινικών δειγμάτων πρέπει να εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα ατομικής προστασίας:

Λήψη ρινικού επιχρίσματος ή ρινικού εκπλύματος, ρινοφαρυγγικού εκπλύματος, ρινοφαρυγγικού επιχρίσματος, φαρυγγικού επιχρίσματος, φαρυγγικού εκπλύματος ή βρογχικού εκπλύματος:

- Προστατευτική ποδιά μίας χρήσης με μακριά μανίκια.
- Γάντια μίας χρήσης.
- Προστατευτικά γυαλιά ευρέως οπτικού πεδίου.
- Μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (καθώς κατά τη δειγματοληψία μπορεί να προκληθεί έντονος παρμός ή βήχας του ασθενή, με πιθανό αποτέλεσμα τη δημιουργία αερολύματος).
- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά την επαφή με τον ασθενή και αμέσως μετά την απόρριψη του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας.

Σημειώνεται ότι το συνηθέστερα λαμβανόμενο δείγμα για την ανίχνευση του νέου ιού γρίπης Α/Η1Ν1 είναι το φαρυγγικό επίχρισμα ή έκπλυμα.

Αιμοληψία:

- Απλή χειρουργική μάσκα
- Γάντια μίας χρήσης
- Υγιεινή των χεριών πριν και μετά την επαφή με τον ασθενή και αμέσως μετά την απόρριψη του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας

Οι διαδικασίες ένδυσης και απόρριψης του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας παραμένουν ως έχουν.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

Τα χέρια πρέπει να πλένονται με την κατάλληλη ποσότητα σαπουνιού (3-5 ml) για τουλάχιστον 15 sec, εφαρμόζοντας τη σωστή τεχνική, στις παρακάτω περιπτώσεις:

- πριν και μετά από κάθε επαφή με ασθενή:
  - όταν είναι εμφανώς λερωμένα
  - μετά την αφαίρεση των γαντιών

Προσοχή ιδιαίτερα στον καθαρισμό του αντίχειρα, των καρπών, των ακροδακτύλων και μεσοδακτύλιων πτυχών καθώς και στο κλείσιμο της βρύσης με χάρτινη χειροπετσέτα μετά την ολοκλήρωση του πλυσίματος των χεριών.

Η επέλαση των χεριών με αλκοολούχα αντισηπτικά συνιστάται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- μετά από δραστηριότητες όπου τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα
- μετά την αφαίρεση των γαντιών αφού πρόκειται να συνεχιστούν οι δραστηριότητες στον ίδιο ασθενή
- μετά το πλύσιμο των χεριών αφού τα χέρια έχουν στεγνώσει

Η χρήση των γαντιών σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΠΙΘΑΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΙΟ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

Οι εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας που εργάζονται σε υπηρεσίες όπου εξετάζονται ή νοσηλεύονται ασθενείς με συμπτώματα γρίπης ή επιβεβαιωμένη νέα γρίπη, πρέπει να είναι σε **εγρήγορη για την πιθανότητα εμφάνισης πυρετού και συμπτωμάτων ή σημείων οξείας λοίμωξης αναπνευστικού συστήματος** (βήχας, αναπνευστική δυσχέρεια, κ.α.). Σε περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων συμβατών με γρίπη, Η ΕΝΑ του νοσοκομείου πρέπει να ενημερώνεται και οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να απέχουν από την εργασία τους και να παραμένουν στο σπίτι τους για 7 ημέρες ή μέχρι την πλήρη αποδρομή των συμπτωμάτων τους, περιορίζοντας τις μετακινήσεις τους στις απολύτως απαραίτητες. Κατά την παραμονή τους στο σπίτι πρέπει να τηρούν σχολαστικά τα μέτρα υγιεινής των χεριών και τα γενικότερα μέτρα πρόληψης των λοιμώξεων.

Οι επαγγελματίες υγείας που ήρθαν σε στενή επαφή με ασθενή που εμφανίζει συμπτώματα γρίπης χωρίς επαρκή εφαρμογή των μέτρων ατομικής προστασίας μπορεί σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού να λαμβάνουν χημειοπροφύλαξη με αντι-ιικά.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

Τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη νοσηλεία ασθενών με γριπώδη συνδρομή ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον ιό Α/Η1Ν1 πρέπει να είναι μίας χρήσης, όσο αυτό είναι δυνατό, και να απορρίπτονται αμέσως μετά τη χρήση τους. Ο ιατρικός εξοπλισμός πολλαπλών χρήσεων (π.χ. αναρρόφηση) πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη φροντίδα του ασθενή αυτού και όχι και για άλλους ασθενείς. Συσκευές πολλαπλών χρήσεων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν και σε άλλους ασθενείς (π.χ. βρογχοσκόπια) καθώς και συσκευές πολλαπλών χρήσεων που χρησιμοποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. υγρανήρες οξυγόνου) πρέπει να απολυμαίνονται με απολυμαντικό ευρέως φάσματος και αποδεδειγμένης αντιβακτηριακής και αντι-ϊικής δράσης. Για συσκευές και μηχανήματα που δεν μπορούν να

9

απολυμανθούν με εμβάπτιση ακολουθείται η διαδικασία της απολύμανσης επιφανειών. Σημειώνεται ότι ο ιός της νέας γρίπης αδρανοποιείται με διάλυμα αλκοόλης 70% ή με υποχλωριώδες νάτριο (διάλυμα 10%).

Για τον ακάθαρτο ιματισμό πρέπει να ακολουθούνται οι βασικές αρχές που τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις μεταδιδόμενων νοσημάτων. Το προσωπικό που χειρίζεται τον ακάθαρτο ιματισμό πρέπει να φορά τον κατάλληλο Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας. Ο ιματισμός πρέπει να απορρίπτεται σε ειδικό σάκο στο WC του θαλάμου νοσηλείας του ασθενή, να μεταφέρεται για πλύσιμο μέσα σε ειδικό αδιάβροχο σάκο με σήμανση και να πλένεται μαζί με αυτόν στην υψηλότερη δυνατή θερμοκρασία (>71° C) για 25 λεπτά.

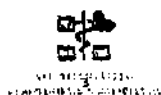
ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΘΑΛΑΜΟΥ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Για την απολύμανση του θαλάμου νοσηλείας πρέπει να ακολουθούνται οι βασικές αρχές που τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις μεταδιδόμενων νοσημάτων. Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας (απλή χειρουργική μάσκα, γάντια μιας χρήσης και προστατευτική ποδιά μιας χρήσης) και να χρησιμοποιεί απολυμαντικό αποδεδειγμένης αντιβακτηριακής και αντι-ϊικής δράσης (π.χ διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου 10%). Οι επιφάνειες που αγγίζει ο ασθενής καθαρίζονται και απολυμαίνονται καθημερινά ενώ γίνεται σχολαστική καθαριότητα μετά την έξοδό του από το θάλαμο. Τα υλικά καθαριότητας είναι μίας χρήσεως ενώ ο εξοπλισμός καθαριότητας πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο στο συγκεκριμένο θάλαμο.

Τα απορρίμματα που προέρχονται από ασθενείς με γρίπη χαρακτηρίζονται ως «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα Μολυσματικού Χαρακτήρα» (ΕΙΑ-ΜΧ) και η διαχείρισή τους γίνεται σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του νοσοκομείου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΓΡΙΠΩΔΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Όνομασία Πρωτοβάθμιας Μονάδας Υγείας ΙΚΑ:

Τηλ:

Δ/ση:

ΤΚ

e-mail:

Τα στοιχεία αφορούν την εβδομάδα από

έως

Ηλικίες	Αριθμός		Ηλικίες	Αριθμός	
	♂	♀		♂	♀
0-2 ετών			0-2 ετών		
3-5 ετών			3-5 ετών		
6-9 ετών			6-9 ετών		
10-18 ετών			10-18 ετών		
19-29 ετών			19-29 ετών		
30-39 ετών			30-39 ετών		
40-49 ετών			40-49 ετών		
50-59 ετών			50-59 ετών		
60-69 ετών			60-69 ετών		
> 70 ετών			> 70 ετών		
ΣΥΝΟΛΟ			ΣΥΝΟΛΟ		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

ΔΙΚΤΥΟ ΓΡΙΠΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΙΚΑ

ΠΑΡΑΠΕΜΠΤΙΚΟ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΓΡΙΠΩΔΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Όνομ/νυμο:

Ηλικία:

Φύλο: Άρρεν Θήλυ

Τηλ. επικοινωνίας:

Ημ/νία εξέτασης:

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Δύσπνοια (σε δραστηριότητα ή σε ηρεμία)	Ναι ☐ Όχι ☐	Υψηλός πυρετός ($\geq 38,5^{\circ} \text{C}$) για περισσότερο από 3 ημέρες	Ναι ☐ Όχι ☐
Δυσκολία στην Αναπνοή	Ναι ☐ Όχι ☐	Βελτίωση των συμπτωμάτων για λίγες ημέρες και κατόπιν νέα επιδείνωσή τους	Ναι ☐ Όχι ☐
Κυάνωση	Ναι ☐ Όχι ☐	Χαμηλή αρτηριακή πίεση	Ναι ☐ Όχι ☐
Αιμορραγική ή σκουρόχρωμη απόχρεμψη	Ναι ☐ Όχι ☐	Σημεία αφυδάτωσης	Ναι ☐ Όχι ☐
Πόνος στο στήθος	Ναι ☐ Όχι ☐	Επεισόδια σπασμών	Ναι ☐ Όχι ☐
Αλλοιωμένο επίπεδο συνείδησης	Ναι ☐ Όχι ☐		

ΟΜΑΔΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Ανήκει ο ασθενής σε ομάδα υψηλού κινδύνου; Ναι Όχι

Αν, ΝΑΙ σε σημειώστε σε ποια

Χρόνιο νόσημα αναπνευστικού συστήματος	☐	Αιματολογικές διαταραχές	☐
Χρόνιο νόσημα καρδιαγγειακού συστήματος	☐	Μεταβολικές διαταραχές	☐
Χρόνια νεφρική διαταραχή	☐	Ανοσοκαταστολή	☐
Χρόνια ηπατική διαταραχή	☐	Ηλικία < 19 ετών και μακροχρόνια αγωγή με ασπιρίνη	☐
Νευρολογικό ή νευρομυϊκό νόσημα	☐	Εγκυμοσύνη	☐

Όνομασία Πρωτοβάθμιας Μονάδας Υγείας ΙΚΑ:

Όνομ/νυμο Ιατρού:

Ειδικότητα:

Κινητό Τηλ. Επικοινωνίας:

Σφραγίδα- Υπογραφή:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΥΓΕΙΑΣ (Ε.Κ.ΕΠ.Υ.)

ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΙΚΑ)

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1ν

Ιατρείο